47րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 768 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ/8 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1903 20 ՇԷՎՎԱԼ 1321 — 26 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیصر
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏՈՒՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ
ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ ՕՐՕՐՈՑԷՆ
ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ԵՒ
Քաղաքական տեսութիւն մը վերջացող տարիին վրայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Սրտի ցաւը կատարեալ եղաւ կարդալով անցեալ օրուան այն լուրը թէ «Դատաստանական Խորհուրդը Պատրիարքարանի մէջ իր նիստը գումարեց նախագահութեամբ . . . Տ. Ղեւոնդ Վրդ.ի և զբաղեցաւ ամուսնական խնդիրներով»։ Մեր Բանագող Լաւութիւնեանը այս լուրը տալով ինքզինքն ալ գերազանցած եղաւ։ Գոնէ այս կաֆը չէր սպասուեր իրմէ։ Կ'երեւի թէ Պատրիարքարանի ճամբուն վրայ աներ է այս սուտը, ըսի ինքնիրենս, բայց նոյնը միւս լրագիրներուն մէջ տեսայ, և նեղուած խնդրեցի վայրապար դատափետած ըլլալուս համար իր... սրատեսութիւնը։

Կը ճանչնա՞ք Ղեւոնդ վարդապետը. — Հակառակ իր բոլոր ունեցած իմաստութեան և խոհականութեան և ունենալիքին ալ, Ղեւոնդ վրդապետ հասակին նախընծայ գարունին մէջ է դեռ, ինքնաճանաչողութեան անդրանիկ տաղիներուն մէջ, կեանքի քամական թուականներուն մէջ կը թեւածէ դեռ, և չեմ կարծեր թէ երեսունը թեւակոխած ըլլայ, — այն ատեն իսկ ինձմէ ութը տարեկան պզտիկ կ'ըլլայ։ — Ահա այս տեղուանքը բան մըն է Տ. Ղեւոնդ վարդապետ, որ քարտուղարի պաշտօն մը կրնայ վարել արժանաւորապէս, բայց ընթերցողներուս կը թողում խորհիլը թէ կրնա՞յ Դատաստանական Խորհուրդի նախագահութիւնը ստանձնել, և չընկճիլ անոր ծանրութեան տակ, և չխղդուիլ ամուսնական դատերու թոհուբոհին մէջ, կամ նոյն խառնակ դատերուն մէջ ծովամոյն չըլլալ։ Ասիկա մակաբերելը ընթերցողներուն կը թողում։

Ապահովաբար ինք Տ. Ղեւոնդ Վրդ. պահ մը վարանած պէտք է ըլլայ իր ինքնութեան վրայ՝ նախագահական աթոռը բազմած ժամանակ։ Բայց կարեւորը մոռցանք ըսելու, և արդէն ինչ հարկ կայ ըսել ամէնուն գիտցածը — Ղեւոնդ վարդապետ... ամուրի ալ է, և հակառակ Հօրոյին չափաւորութիւններուն և թուլցերանութիւններուն, Ղեւոնդ Վարդապետ իր միւս կարգակիցներուն պէս աշխարհական կարգ առած չէ։ Եթէ մականունի զանազանութիւնը չըլլար, պիտի ըսէի թէ Երուսաղէմի Ղեւոնդ վարդապետը Պոլիս բերուեր է և Պատրիարքարանի մէջ Դատաստանական Խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնը իրեն յանձնուեր է, ամէն տեսակ հաշիւներուն մէջ իր ունեցած ճարտարութեանն օգտուելու համար։ Երանի թէ այսպէս եղած ըլլար. բայց վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ Երուսաղէմի ձեռնահաս հաշուագէտը իր պաշտօնը կը շարունակէ Ս. Յակովբեանց Միաբանութեան մէջ, և հոս Դատաստանական Խորհուրդին նախագահութիւնը վարողն է միւսն այն Ղեւոնդ վարդապետ, որ 25ը նոր անցուցած պէտք է ըլլայ՝ սահելու վրայ եղող տարիին հետ։

Դատաստանական Խորհուրդին կարեւորութեան այսպէս պակսած ըլլալը ժամանակի նշան մը կարելի է համարել ա՛յն մտօք թէ ամուսնալուծումը Հայ Եկեղեցիին մէջ իբրեւ սովորական կանոն մը ընդունուելու վրայ է, և կամ իրենք իրենց կամքով բաժանեալ ամուսինները իրենց որոշումը կ'երթան արձանագրել տալ առանց դիտողութեան, և Դատաստանական Խորհուրդը պարզ արձանագրիչ պաշտօնէութեան մը հանգամանքը առած է, քանի որ արդէն անդամներէն մին ալ նշանաւորներու արձանագրիչ պաշտօնեայ մըն է։ Լա՛ւ և շատ բարի՛. դիտողութիւն չունինք, բաւական է որ գիտնանք թէ «Ինչ կ'անցնի կը դառնայ» Դատաստանական Խորհուրդին շուրջը և մէջը, ինչպէս կ'ըսէ Բիւզանդիոնական պաշտած բանաձեւին առածը։

Ղեւոնդ վարդապետ կեանքը ինչ գիտէ որ կեանքին մէջ ծերացած, խաֆած, յափրացած էրիկ-կնկան դատերուն մէջ վճիռ արձակէ։ Մաղկահասակ հէք եկեղեցականը թերեւս սրտնեղութիւն ալ զգայ երբ իր կոյս ականջներուն տակ գայթակղալից կեանքերու տամեր պարզուեցան, և ապրուած, գէշ կերպով ապրուած կեանքի մը հոտածութիւնները Խորհուրդին սրահին մթնոլորտին մէջ տարածուելով, խեղճին երեսն ի վեր բուրեցին, և, — ըսենք հոս ի պատիւ իրեն, — նոյն օրը Ղեւոնդ վարդապետ զզջաց հարբուխը առարկելով Պատրիարքարանէ բացակայ գտնուելուն վրայ։

Որովհետեւ խոհեմութիւնը կը պահանջէր որ Ղեւոնդ վարդապետ մերժէր վարել այդ Խորհուրդին նախագահութիւնը, ինչպէս Ս. Պատրիարք Հայրն ալ պիտի արգիլէր, եթէ կանխաւ իմանար այդ պարագան։ Բայց ո՛վ գիտէ ստամոքսի ինչ անհանգստութիւն մը մղեց զինք (Ղեւոնդ վարդապետ) այդ կաֆին մէջ ինալու, և իր ծաղիկ հասակին թերթիկները հոս մի առ մի համբել տալ պարտաւորելու մէջ։

Ղեւոնդ վարդապետի պարկեշտութիւնն ալ խնդրոյ առարկայ չէ երբեք։ Ամուսնական դատերու միջոցին ասոր անոր կողմը բռնելու պատրուակով դրամ քաշելու պարագան այսօր գոյութիւն չունի Պատրիարքարանին մէջ։ Օրմանեան Ս. Պատրիարքի աշալրջութենէն փախչիլ կարելի չէ, և այսօրուան Վէքիլ Սրբազանն ալ շատ պարկեշտ եկեղեցական մըն է, և 28-30 տարի առաջուան Վէքիլութեան ժամանակ ամուսնական դատերու առթիւ դրամ հաւաքելու օրերը անցած են հիմա։

Բայց, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, Ղեւոնդ վարդապետին ո՛չ կը վայլէ ոչ ալ կարգը կու գայ Դատաստանական Խորհուրդին նախագահել. այդ փափուկ պաշտօնը աւելի հինցածներուն, աւելի ծերերուն կը վերաբերի։ Գոնէ Բասմաճեան Վէգիլներուն քիփ ծառայող ղըլավուզ Տէր Պապայի մը անկ է նախագահ և դատաւոր բազմիլ Պատրիարքարանի Դատաստանական Խորհուրդին մէջ։

*** Իճատիէ-Թուգլոսեանց Թաղ. Խորհուրդին դիւանադպիր Լեւոն էֆ. Քիւրքճեան քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ թաղական ընտրուելէ վերջ, հարկ դատեց հրաժարական տալ ըստ այն սկզբունքին թէ մէ՛կ հոգին չի կրնար թէ՛ համարատու ըլլալ և թէ համարառու, և Վարչութիւնն ալ օծեց այդ սկզբունքը յայտարարելով թէ միայն ուսուցիչները, տեսուչները չեն կրնար այսուհետեւ անդամակցիլ թաղական խորհուրդներուն, — անշուշտ նաեւ հոգաբարձութիւններու և ժամանակ Խորհուրդներու։ Սակայն իբրեւ թաղական վաւերացուեցաւ ուրիշ մը, որ ուսուցիչ է, բայց միայն չէ, թէեւ միայն ուսուցիչներէն շատ աւելի ամսական կ'առնէ, և թաղական խորհուրդին անդամակցութիւնը կրնայ ի հարկին շահաբեր ըլլալ իրեն այդ ամսականին համար, — թէեւ մեր խնդիրը անձնականութեան վրայ չէ։

Չէ՞ որ այդ սկզբունքին առնուած տուող պատճառներուն գլխաւորը հաշուական խնդիրն է, անձնական նկատումն է, անձնական շահն է, զոր վարել կ'ուզուի։ Լա՛ւ. այցելու կամ միայն ուսուցչի մը տարբերութիւնը ո՞րքան մեծ է, երբ մանաւանդ — ինչպէս ակնարկեցինք — այցելուք յաճախ միայնոններէն աւելի կը վարձատրուին, և, հետեւաբար, անձնական շատ աւելի նկատում կ'ունենան թաղային գործերուն մէջ։

Նոյն սկզբունքին համեմատ ուրեմն կարգ մը մարդիկ խոկոյն պէտք է դադրին իրենց պաշտօնէն, որ համարատուի և համարառուի հանգամանք ունին միեւնոյն ժամանակ։ Վարժապետ մը Ուսումնական Խորհուրդին անդամ ըլլալու չէ, մինչդեռ մեր Ուսումն. Խորհուրդին անդամներուն կարեւոր մասը վարժապետներէ կը բաղկանայ և աղքատիկ վարժապետներէ, որոնցմէ ոմանք հեղինակ ալ են, և վա՛յ այն ստորակարգեալ պաշտօնէին կամ հասարակ վարժապետին, որ անոնց դասագիրքերը չգործածէ, և օր մը օրանց երթայ գործով մը անոնց դիմէ։ Վայ եկեր է այդ խեղճին գլխուն։

Նաեւ, Օրթագիւղի Թաղական Խորհուրդին ատենապետը, որ միեւնոյն ատեն ամենայն ինչ է Խորհուրդին մէջ, նոյն թաղին վարժարանին տեսուչն է։ Հետեւաբար, չո՛ւտ, կամ Թաղականութենէ հրաժարելու է, և կամ տեսչութենէն — ապահովաբար առաջինէն, որովհետեւ երկրորդը ամսականաւոր է։

Այս մասին կարելի է դեռ երկարապատում թուումն մասանց մը ընել, բայց պանք օրուան ըսելիքներ չեն։

Թող որ մենք այդ սկզբունքին համամիտ չենք, գովելով հանդերձ Քիւրքճեան էֆէնտիի բարեխղճաբար ձեռնպահութիւնը։ Իրաւ է որ մէ՛կ հոգին չի կրնար թէ՛ համարատու և թէ համարառու ըլլալ, — բայց մէ՛կ հոգին։ Մինչդեռ Թաղ. Խորհուրդի անդամները առ նուազն 6-7 անձեր կ'ըլլան, և խնդիր չի մնար. մանաւանդ թէ իր մանկավարժութիւնը եղող գործերու խորհրդակցութեան ժամանակ կրնայ լուսաւորել իր պաշտօնակիցները, և նոյն իսկ չէ՞ որ մնալ — եթէ հարկ ըլլայ — իր պաշտօնին հետ վերաբերութիւն ունեցող խնդրոյ մը առթիւ։ Եւ ենթադրենք թէ վարժարանական խնդիր մը ծագած ատեն թաղական-տեսուչ կամ թաղական-վարժապետ մը ամբաստանութեան տակ ըլլայ։ Ինչ կ'ընեն այս պարագային. — անիկա պահ մը կը դադրի. բնականաբար, թաղականի իր սովորական իրաւունքները ի գործ դնելէ, մինչեւ որ ամբաստանութիւնը վերնայ։ Պարզ ուրիշ թաղականի մը համար ալ նոյն բանը կ'ըլլայ։

Ուսումնական Խորհուրդին համար ալ այսպէս, և օրինակն ալ դեռ անցեալները տեսնուեցաւ հետեւեալ պարագաներուն մէջ. —

Տաճկարան Սարայեարեան էֆէնտի հարկ դատեր է բողոք բառնալ Ուսումն. Խորհուրդի անդամ և պաշտօնէութենէ տաճկարանի մը՝ Պետրոս էֆ. Կարապետեանի դէմ, իբր ա՛յն թէ Պետրոս էֆէնտի արդէլք կ'ըլլայ եղեր դպրոցներու մէջ իրեն պաշտօն տրուելուն, յանուանէ յիշատակելով Սկիւտարի Ս. Խաչ վարժարանը որուն ալ Հոգաբարձուն է Պետրոս էֆէնտին, եւն., եւն.։

Ուսումնական Խորհուրդը խնդիրը նկատողութեան պիտի առնէր, բայց Սարայեարեան էֆ.ի գրութեան ոճը զրագիտական չըլլալով, յանձնարարուեցաւ նոր մը գրել։ Պետրոս էֆէնտի ալ իր կողմէ ամենայն բարեհամութեամբ յօժար գտնուեցաւ պատասխանելու, բայց կարծեմ Սարայեարեան էֆ. վերջը նորէն չգրեց, և խնդիրը թաղուեցաւ։

Միւս բոլոր Խորհուրդներուն համար ալ նոյնը։

Դրամական բոլոր մեծ Հաստատութիւններու մէջ ալ համարատուի և համարառուի ծանօթ սկզբունքը մեր գիտցածին կամ որոշածին պէս չընթանար։ Օսմ. Պանքային Տնօրէնը — համարատու — անդամ է նաեւ Վարչական Խորհուրդին — համարառու, շատ մը օրինակներէն մէկը միայն յիշած ըլլալով։

Բայց մեր թաղային մարմիններուն մէջ յաճախ անձկամիտ և նեղացուցիչ տարրեր անպակաս ըլլալով, և գձուձ հաշիւներու նեղ լուսանցքներուն վրայ տրամադրութիւններ սեղմնցնող միտքեր շատ գտնուելով, Վարչութեան և անոր փորձ և իմաստուն Ս. Նախագահին որոշումը խոհական և իմաստուն ըլլալէ շատ հեռի չէ։

*** Պիտի խնդրէինք նաեւ որ Ներկայ Տօնական օրերուն մէջ եկեղեցական երգեցողութիւնները ըստ պատշաճի ըլլային։ Տեղ տեղ շատ թերի են անոնք։ Երաժիշտ դասատուները ծուլութեամ լաւ չահուած համբաւ մը ունին։ Գաւառներուն մէջ ալ առաւել կարգ անցած է ձայնաւոր վարժապետին ծուլութիւնը, երբ թէ ըսուէր. — Ձայնաւոր վարժապետի մը չափ ծոյլ, ինչպէս կ'ըսուի «Քարի պէս կարծր», կամ, «Կուպրի չափ սեւ»։ Երաժիշտ դպրապետ պէտք է ինք իրեն քերթողի մը հանգամանքը տայ, ամսականը աչքին առջեւէն պահ մը հեռացնէ. վերջապէս, ինչ ալ ըսէ, այդ ամսականով և յարակից նուէրներովը կ'ապրի, ուրիշ գործ կամ հասոյթ չունի, և ռանթիէ մը չէ։ Նորէն զինք ապրեցնողը եկեղեցին, դպրոցն է, պէտք է գոհ ըլլայ։ Իր ճիւղը չի նմանիր ուսման միւս ճիւղերուն, չոր ու ցամաք չէ, ներշնչում կայ։ Ըսենք արդէն թէ քերթող մըն է, և քերթողը դրամին վրայ չի մտածեր երբ ներշնչուի. անիկա կ'սպասէ առաջին առթիւ, և եթէ իր բոլոր գործերը հրատարակէին, գոհ կը մնայ, ա՛յս է իր վարձատրութիւնը։ Աստուած հեռի արասցէ այնպիսի քերթող մը, որ դրամի համար կը գրէ, ո՛րքան ձանձրացուցիչ են այնպիսիին քերթուածները։ Ինչպէս Աստուած հեռի արասցէ այն վարժապետները, որ դասարան մտնելէ անմիջապէս վերջ պահ մը չեն մոռնար իրենց նիւթականը, տեսուչի կամ Հոգաբարձուի հետ իրենց հաշիւները, և չեն թաղուիր իրենց դասախօսած ճիւղին մէջ, ինչպէս Աստուած հեռի արասցէ ձայնաւոր վարժապետ մը, որ խանդավառ հաւատացեալներու բազմութեան մը մէջ անսիրտ, անհոգի ձայն կը ձգէ, երբ թէ, ժամանակը դադր է բողոքելու իր նիւթականին համար, երբ թէ զինքը մտիկ ընող ջերմեռանդ բազմութեան մէջ չգտնուէին շա՛տ ու շատ անհասներ, որոնք ղուրկ են նիւթական բարեկեցիկ վիճակէ մը։

Իմ բնակած թաղիս եկեղեցիին մէջ, որ Կ. Պոլսոյ կարեւորագոյններէն և բազմամարդներէն է, դպրոցին ձայնաւոր տղայոց դաս չտրուեցաւ Ս. Ստեփաննոսի պատուական Շարականը, զոր կարդացեր են ձայնաւոր վարժապետը մէկ կողմէն, և քահանայ մը միւս կողմէն, տղաքն ալ դէմ առեր են։ Ասոր համար է որ եկեղեցական երաժշտութիւն գիտցողներուն թիւը շատ քիչ է մեր մէջ, և վարպետներուն նազէն չի կեցուիր։ Դչ. իրիկուն ժամը թաղական ալ չըլլար որ տեսնէ «ինչ կ'անցնի կը դառնայ»։ Ախորժակնիդ Մնուեղի գլխերուան պահեցէք, երբ թաղական, հոգաբարձու, երեւելի, հո՛ն են ամէնքն ալ։

Այնուհետեւ՛, է՛հ, այնուհետեւ, — սպասեցէք մինչեւ Աւագ Շաբաթ։ Աճապարանքի պէտք չկայ, շատ բան գրկամ լսողը, կը խափթէ։ Ամէն ատպէտք Խմբագրութեան չի նմանիր որ վարժապետութիւն ընել տայ քեզի, կամ փոխադարձաբար։

Եթէ ես թաղական ըլլայի, գիտէք ինչ կ'ընէի. չահս ալ, գործս կը գոցէի երբեմն, և իրիկուններ, փոխանակ վերջին շոգենաւին կամ վերջին շոգեկառքին մնալու, ժամը ցին չուկայէն կամ գործատեղէս կը բաժնուէի և ուղղակի իմ խնամքիս յանձնուած թաղին եկեղեցին կ'երթայի, գոնէ պասնկ տօն օրերուն։ Ինչ պիտի տեսնէի արդեօք, 6—7 քահանայով եկեղեցիի մը մէջ հազիւ ՄԷԿ կամ առ առաւելն ԵՐԿՈՒ քահանայ, որոնք Աղօթքը Շարականը լպրտելով վայրկեան մը առաջ դուրս ելնելին պիտի նայէին։ — Ես պիտի դիտէի գաղտագողի, ինչպէս առաւօտները երբեմն կ'ընէ Իսկիւտարի թաղական Նարլեան էֆէնտին, — բայց առաւօտները միայն։ Եւ մի՛ կարծէք որ մեր քահանայ հայրերը ա՛յնքան պաղուշ ըլլան — քաւ լիցի — չկրահելու չափ թէ առաւօտները, — մանաւանդ ուրբաթի առաւօտները, — թաղական կ'ըլլայ եկեղեցիին բակը, իրենց գլխուն վերեւ։ Խնդիրը իրիկուան ժամերգութիւններուն ներկայ ըլլալուն վրայ է. այն ատեն կը տեսնէք թէ «Ի՛նչ կ'անցնի կը դառնայ» ձեր եկեղեցիներուն մէջ։ Քարոզիչներուն վրայ շատ մեծ յոյս մի՛ դնէք, Տեա՛րք իմ թաղականք, անոնք ալ իրենց մանր մունր հաշիւները ունին։ Վերջապէս, ո՛րչափ ալ թաղականներուն խելքը շատ բան չհասնի, նորէն գո՛ւք, աշխարհական տարրերդ էք որ դիտողի աչք ունիք։ Ասոր պաուացող ապացոյցը ա՛յն է որ թէ՛ քարոզիչ և թէ քահանայ թաղականէն է միայն որ կը վախնան, որովհետեւ... արկղը ձեր քով է։ Չէ՞ որ վերջ ի վերջոյ ամէն կամք, ամէն պռաշտուք կը սպքին, կը հալին կը չքանան Մամոնին ոտքին տակ, ինչպէս հնդիկ կուապաշտներուն վայրագութիւնները ժամանակին կը մեղմանային Ջէնկըրնաթ չաստուածին անարկու դէմքին տակ։

Թաղականները երբեմն շատ միամիտ են, աղաւնիին չափ միամիտ. չոյէ՛ քիչ մը անոնց դիւրազգածութիւնը, այսօրուան պաշտօնին վաղը կ'այրեն։ Ես իսկ որ ա՛յսքան սահմանափակ կարողութիւններուս մէջ այս կէտը շատ լաւ գիտեմ, ո՛ւր մնաց քահանան, ո՛ւր մնաց քարոզիչը որ չգիտնայ։ Որովհետեւ Տէրն մեր Քրիստոս չըսա՞ւ թէ «որդիք աշխարհիս այսորիկ իմաստնագոյնք են քան զորդիս լուսոյ յազգս

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 276

ԱՆՃՈՌՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

Վ. Ֆ. Պ.

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քսան տարի ետքը)

Դ.

Սիրարփիի յուսահատ ձայնը՝ որ լքումի, վիշտի, բողոքի շեշտ մը կը պարունակէր իր մէջ, շանթահար ըրաւ Յակոբն ու Մելինէն։ Դեռատի աղջիկը բնաւ այս աստիճան զօրաւոր կամք չէր ցո՛յց տուած ո՛ և է պարագայի մէջ։ Ինքնաբոյս վեհանձնութեամբ մը միշտ կրցած էր պահել իր զգացումները և օր մը իսկ ուղղակի կերպով չէր արտասանած խօսք մը որով մատնէր Յակոբիկի նկատմամբ տածած սէրը։ Մելինէ նկատելով որ Յակոբիկի ներկայութիւնը ա՛լ աւելի պիտի յուզէ աղջիկը,

—Դուն հիւրանոց գնա Յակոբիկ, ըսաւ, ես հիմա Սիրարփիին ճակատը դեղով մը կը շփեմ կը հանդստանայ, կ'առնեմ ներս կը բերեմ, ամօթ է, հիմա հիւրերը բան մը կայ կը կարծեն մեր հոս հաւաքուիլը տեսնելով։

Երիտասարդը թէեւ քրոջը հպատակելով մեկնեցաւ սենեակէն, սակայն Սիրարփիի տխուր նայուածքն ու սրբատեքի կացութիւնը գինովցուցած էր զինք որ կորով չէր զգար երկրորդ անգամ ներս մտնելով ա՛ն ու ա՛ս աղջըկան քօնըլիմաններ չուայլելու, քանի որ իր այս քաղաքավար ընթացքը այնչափ ծանր վիշտ կը պատճառէր Սիրարփիին։

Յակոբիկի մեկնելէն ետք երբ երկուքը առանձին մնացին, Մելինէ ամէն նկատում, հաշիւ մոռնալով՝ ողջագուրեց Սիրարփին ու մայրական անյագ համբոյրներով ողողելով անոր այտերը,

—Ի՛նչ ունիս Սիրարփիս, հեծկլտաց, ինչո՞ւ այսպէս կը տառապիս։

Աղջիկը խոր հառաչ մը քաշեց ու Յակոբիկի ներկայութեանը բռնի զսպած արցունքի հեղեղները սկսան հոսել այտերէն վար։

—Ըսէ՛ աղջիկս, կրկնեց Մելինէ զաւկին սրտաբեկ կացութենէն վերջին ծայր յուզուելով, ինչ եղար, կամքիդ հակառակ բա՞ն մը պարձաւ հիւրանոցին մէջ։

—Ախ մօրաքոյր, հեծեց Օրիորդը արցունքները սրբելով։

Մելինէ որ Սիրարփիին զինք մօրաքոյր յորջորջելէն մեծ հաճոյք կ'զգար, հիմա անոր վշտահար կացութեան մէջ քիչ կը գտնէր այս անունը իրեն համար և անդիմադրելի ատենչ մը կը մղէր զինք որ հասկցնէ թէ ինք չէ թէ մօրաքոյրը՝ այլ անձնուէր մայրն է Սիրարփիի, որուն առջեւ պատրաստ է հոգին իսկ նուիրելու։

Մօր ու զաւկին այս անմխիթար կացութեան պահուն Սեփոնի ձայնը լսուեցաւ դրսէն որ ոսկերչական շեշտով մը։

—Ո՛ւր է Սիրարփին, կը պոռար ծառաներուն, ո՛ւր են Յակոբիկը, Օր. Մելինէն, ա՛ս ի՛նչ տեսակ հիւր ընդունիլ է, ամէն մէկը մէկ մէկ կողմ քաշուեցան, մարդ չկայ հիւրանոցին մէջ։

Միանճին այս բողոքի ձայներուն առջեւ երկուքն ալ զիրենք ժողուեցին, Սիրարփի արցունքները սրբելով անմիջապէս ոտքի ելաւ, ու կեղծ զուարթութեամբ մը։

—Հոս ենք հայրիկ, ըսաւ,

—Հոս էք աղջիկս, բայց ամէն օրը մէկ չէ, յարեց միանճին, մարդուս վրայ կը խնդան, Բարիզեան սալօն չտեսցինք, հրաւիրագիր ղրկեցինք, հիմա ալ հիւրերը երեսի վրայ ձգեր մէյ մէկ կողմ քաշուեր ենք։

Միանճին բնաւ այս տեսակ լեզու գործածած չէր ո՛չ Մելինէի ո՛չ ալ Սիրարփիի հասցէին, ուստի սենեակէն ներս մտնելուն պէս երբ Մելինէն հոն տեսաւ, յանկարծակիի գալով,

—Ներեցէ՛ք Օրիորդ, ըսաւ, արդարացի չէ՞ք գտներ Սիրարփիի ըրած դիտողութիւնս, պարերը պիտի սկսին, բնական է որ տան տիրուհիները օգնեն պարողներուն, պարակիցներու ընտրութեան առթիւ։

Միանճին գալուստը բարեդէպ եղաւ, Մելինէ իրաւունք տալով անոր՝ Սիրարփիին ականջին մէկ քանի յորդոր փսփսալով ներս մտցուց զայն հիւրանոցէն, ուր ոգեւորութիւնը կատարելութեանը հասած էր և իւրաքանչիւր ոք պարակից մը գտնելու հետամուտ՝ կը շարժէին, կ'երթեւեկէին աջ ու ձախ, միշտ զուարթ, միշտ խնդումերես։

Երիտասարդներէ մեծագոյն մասին իղձն էր Սիրարփիի հետ պարել, բայց ոչ ոք կը համարձակէր նախայարձակ ըլլալու, վախնալով որ մերժումի կը հանդիպի։ Տիկ. Շարամով արդէն ըսկըսած էր պարի կարգադրութիւններուն, ուստի երբ Մելինէն ու Սիրարփին տեսաւ, դէպ ի անոնց դիմեց ու դեռատի աղջիկը կամայ ակամայ վերըստանալ կեղծելով զուարթ դէմքը, քառնէին վրայ արձանագրեց այն բաբերախտ երիտասարդներուն անունը, զորս պիտի պատուէր այլեւայլ դրուագներու մէջ պարելով անոնց հետ։ Յակոբիկ ալ որ առջի բերան շուարած մնացած էր ու պարի մասնակցելէ կը վախնար, Սիրարփիին վիշտ չպատճառելու համար, հիմա անոր պարակիցներ գտնելը տեսնելով ինք ալ մէկ քանի օրիորդներուն հետ անկաժէ եղաւ, միշտ զգուշաւոր ընթացք մը բռնելով։

Միւս կողմէ Ք... դրամատան դերտնօրէնը, որ իր ծրագիրը առաջ քշելու համար պարերու կը սպասէր, ճիշդ նոյն պահուն Մելինէի բացակայիլը տեսնելով վերջին ծայր նեղուած էր ու անոր հիւրանոց վերադարձէն անմիջապէս վերջ, քաղաքավարական նրբութիւններով ու կենցաղագիտական ծեքծեքումներով ներկայանալով առաջիկայ վալսին համար պարակից ըլլալու արտօնութիւնը խնդրեց։

Մելինէ արդէն առաջին վայրկեանէն իսկ տարբեր նկատում մը նշմարած էր այս մարդուն շարժուձեւերուն մէջ, որոնք քաղաքավարութենէն ու կնամեծարութեան սահմանէն դուրս էին։ Ուրիշ ո՛ և է կին գուցէ շուտով չկռահէր դեր տնօրէնին բուն մտադրութիւնը։ Մելինէի նման աշխարհք տեսած, կեանք սերտած կնոջ մը համար սակայն դժուար չէր գուշակել նշանակութիւնը այս մարդուն իր նկատմամբ տածած զգացումներուն, որոնց պատասխանելու վիճակին մէջ չէր բնականաբար, մանաւանդ հիմա, երբ Սիրարփիի արցունքները դեռ նոր էր տեսած։ Ամէն պարագայի մէջ սակայն քաղաքավարութեան դէմ չմեղանչելու համար ընդունեց հրաւէրն ու երբ ամէն մարդ իր պարակիցը գտաւ, նուագաւորներն սկսան Շթրաուսի հմայիչ մէկ վալսը նուագել յուզելով, ուռեցնելով, վսեմացնելով սրտերը պարողներուն, որոնք առաջին հրամանին վրայ դրկած սկսան դառնալ սրահին ընդարձակութեանը մէջ։ Պարողներու ստուար բազմութեան մէջ միմիայն երեք հոգի էին որ բնաւ հաճոյք չէին զգար այս ակամայ պարէն, աւելորդ է ըսել թէ աս երեքն ալ Մելինէն, Սիրարփին ու Յակոբն էին։

(Շարունակելի)

իւրեանց»։ Եւ անսուտ են Աւետարանին պատգամները։

Առաւօտները փառաւոր «Այսօր Դասք» մը ի պատիւ... Թաղականներուն, և այնուհետեւ ամէն մարդ իր գործին. — Թաղականը իր խանութը կամ իր Դիւանը, քահանան իր ծուխին կամ միւս գործին։ Եւ իրիկունները, կամուրջին վրայ, կամ չոգեկառք տանող արահետներուն վրայ, կը հանդիպիս բաւական կարեւոր թուով փակեղներու, մինչեւ իսկ ա՛յն ատեն երբ հաւերը այլեւս թառած կ'ըլլան, և աքաղաղին խօսելուն ժամերը կ'երազեն։ Բայց իրիկուան ժամերգութեանց ո՞վ ներկայ էր. — Ո՞վ կ'ուզէ ըլլայ, եկեղեցին մեղի կապալո՞վ տուիք միթէ։ Հովուել ունինք, նշանել ունինք։

Բայց ներեցէք, Տէր Հայրեր, ինչո՞ւ խոստովանանքը տուներուն մէջ կը կատարէք։ Բաց ի հիւանդներէն և անկարող ծերերէն, Հայ. Եկեղեցիին առողջ հաւատացեալը պէտք է եկեղեցի գայ, խոնարհի Տիրոջ խորանին առջեւ քու վերարկուիդ տակ, խոստովանի, զղջայ, ապաշխարութեան յորդորներ լսէ և երթայ, պայմանաւ որ Ս. Հաղորդութիւնն ալ եկեղեցիին մէջ մատակարարուի։ Ձեր «հովուել» ըսածը բառոյապէս հովուելը չէ, կրօնական այցելութիւնը չէ, բժշկին այցելութիւնն է կամ... այցելագինը։ Դուք վարժեցուցիք որ աղքատները միայն եկեղեցի գան խոստովանելու, և հարուստները իրենց տուներուն մէջ խոստովանին։ Իր պարտաւորութիւններուն գիտակից ո՞ր քահանան արդեօք պայման դրաւ իր ծուխին այս կէտը, և նոյն իսկ յաճախորդ կորսնցնելու վտանգը աչք առաւ։ — Ոչ ոք։ Կ. Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ կան կարգ մը առանձնաշնորհեալ քահանաներ, որոնք իբրեւ խոստովանահայր շատ քիչ անգամ միայն կ'երեւին եկեղեցիներուն մէջ, և բոլոր խոստովանանքները տուները, ներսէ ներս, կը կատարեն։ Քրիստոնէական Եկեղեցին ժողովրդական է, բայց դուք ձեր հաշիւներուն համար անոր ինքնութիւնը կորսնցնելու վրայ էք։ Ասիկա յաւէտ ձեր մեղքը պիտի ըլլայ, եթէ երբեք ձեզ ներկայացնողներուն մեղքը չէ։

ԽՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻ

ՃԱՊՈՆԻ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄՆԵՐԸ

Ճապոն մանրամասն տեղեկագրով մը Դեկտ.ի վերջերը Մեծին Բրիտանիոյ, Միացեալ Նահանգներուն, Ֆրանսայի և Գերմանիոյ իմացուցեր է գործերուն վիճակը և Ռուսիոյ հետ կատարած բանակցութիւնները։ Միեւնոյն ատեն Ճապոն Տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրեր է Ռուսիոյ ձգձգող քաղաքականութեան վրայ, և ազդարարեց անոնց թէ Մանչուրիոյ գրաւումը պիտի պարտաւորէ Ճապոնը կտրուկ միջոցներ ձեռք առնել, Քորէայի մէջ իր կենսական շահերը պաշտպանելու համար։ Ճապոնական թերթերը կ'ըսեն թէ նոր բանակցութիւններու հարկ պիտի չըլլայ։ Եթէ Ռուսիա մերժէ պարպել Մանչուրիան և չդադրեցնէ իր միւս նախայարձակ գործողութիւնները, Ճապոն անմիջապէս Պատերազմ պիտի հրատարակէ Ռուսիոյ դէմ։

*** Ճապոն պաշտօնապէս հարցուց Չինաստանի թէ պատերազմին ժամանակ ինչ դիրք պիտի բռնէ։ Կ'ըսուի թէ չինական կառավարութիւնը գաղտնի հրամաններ արձակեր է իր զօրավարներուն Ճապոնցիներուն օգնել և հակառակիլ Ռուսներուն։ Եթէ Պատերազմը սկսի, 40,000 չինացի զօրք, ճապոնցի սպաներու հրամատարութեան տակ, Լիաօ-Թունկ թերակղզին պիտի երթան։

*** Ճապոնական հզօր նաւախումբ մը, մէկ զրահաւոր և վեց զրահապատ յածանաւէ բաղկացեալ, Քամիմուրա ծովակալին հրամատարութեան տակ Մոզամբօ մեկնեցաւ։

*** Ընդհանուր մտահոգութեան միջոցին, Բարիզ, Լոնտոն, Թոքիոյէ և Բեթերսպուրկէ հեռագրուած յոռետես լուրերուն հակառակ, Պերլինէն միայն կուգան միշտ լաւատես լուրեր։ Թոքիոյի մէջ գերման մամլոյն այս լաւատես քաղաքականութիւնը զարմանք կը պատճառէ։ Պատերազմը անխուսափելի կը նկատուի Թոքիոյի մէջ։ Բոլոր Պանքաները իրենց դրամները դուրս չեն հաներ, պաշտօնական հրահանգներուն համաձայն։ Փոխադրութեան բոլոր կարգադրութիւնները հիմա եղած լմնցած են։ Ճապոնցիք ամենայն հանդարտութեամբ դէպքերուն կը սպասեն։

*** Բէքինի բոլոր դեսպանները անխուսափելի կը նկատեն պատերազմը Ճապոնի և Ռուսիոյ միջեւ, և կ'ըսեն թէ թշնամութիւնները պիտի սկսին քանի մը օրէն։

Շանկայի Նաւահանգիստը գտնուող բոլոր չինական յածանաւերը պատերազմական պատրաստութիւններ կը տեսնեն։ Ռազմամթերքի ուտեստի փոխադրութիւնները տեղի կ'ունենան ամենայն արագութեամբ։ Վերջին հրամանի մը կը սպասեն ճամբայ ելնելու համար։

*** Թոքիոյէ Բէքին գացած վերջին դիւանագիտական հեռագիրները այլ եւս տարակոյս չեն թողուր պատերազմին անխուսափելի ըլլալուն վրայ։ Ռուսիա բացարձակապէս յայտարարեր է թէ Մանչուրիոյ խնդիրը մի միայն իրեն և Չինաստանի գիտնալիք բանն է, և Ճապոն անոր խառնուելու իրաւունք չունի։ Ասոր վրայ է որ Ճապոն հարկ տեսեր է այլ եւս իր յարաբերութիւնները խզել Ռուսիոյ հետ։ Մանչուրիոյ ռուսական բանակին մէջ ապշութիւն պատճառեր է Ճապոնի բռնած այս կտրուկ ընթացքը։ Մինչեւ վերջին պահը, Ռուսները կը յայտարարէին թէ Ճապոն տեղի պիտի տայ և պիտի չի կռուի, ինչպէս ըրաւ 1895ին, երբ Բորթ Արթուրը յանձնեց Չինական Պատերազմէն վերջ։

*** Ճապոնական կառավարութիւնը ամենախիստ քննութեան կ'ենթարկէ ընդծովեայ հեռագրութեան բոլոր լուրերը։ Մէն մի խմբագրատան մէջ զինուորական պաշտօնեայ մը պիտի դրուի հրատարակուած լուրերը քննութենէ անցընելու համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ՆԱՒԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

Ռուսական նոր մարտանաւեր, Սեւ Ծովու Նաւախումբէն սկսած են մեկնիլ դէպի Ծ. Արեւելք։

*** Սինկաբուրէ Ծ. Արեւելք մեկնեցաւ Էքաթերինոսլավ մարտանաւը։

*** Ռուս մարտանաւերուն սպաները Պիզերթի նաւահանգստին մէջ հացկերոյթ մը տուին Ֆրանսական իշխանութեանց, Ծ. Արեւելք մեկնելէ առաջ։ Օսլապիա զրահապատ յածանաւը դրօշազարդուած էր չքեղօրէն։ Սիրալիր բաժակաճառեր արտասանուեցան։ Ռուս ծովակալ Վէրէնիուս բաժակ առաջարկեց Ֆրանսայի և Ռուսիոյ Զինակցութեան երկարութեանը և Ֆրանսայի և Մ. Լուպէի բարօրութեանը խմեց։ Մ. Բիշօն պատասխանելով խնդրեց ռուս ծովակալէն որ իր հայրենակիցներուն և ընկերակիցներուն հաղորդէ Ֆրանսայի անյեղլի համակրութիւնը Ռուսիոյ նկատմամբ, Ֆրանսացի և Ռուս նաւազները եղբայրակցեցան սրտագին կեցցէներ արձակելով իրարու համար։ Երկրորդ օրը նաւախումբին մէկ մասը ճամբայ ելաւ, իսկ մէկ մասը մնաց վերջին պահուն Բեթերսպուրկէն հեռագրաւ հրահանգ ստացած ըլլալով։

*** Ճապոն կը փափաքի որ կարելի եղածին չափ շուտ իր տրամադրութեան տակ ունենայ Արժանթինեան երկու մարտանաւերը, զորոնք անցեալ օր գնեց։ Ճապոնցի ծովակալ Իգուրաթարօ Մացա կը խորհի ապահովութեան համար այդ մարտանաւերը Ճապոնի ջուրերը տանիլ Ճիպրալթարի և Բարեյուսոյ ճամբով, փոխանակ Սուէզի Ջրանցքէն անցընելու, որպէս զի ռուսական յարձակումներու չենթարկուի։

*** Ռուսիոյ ամբողջ հինգերորդ և տասներորդ զօրաբանակները Մանչուրիա փոխադրուեցան։

*** Իտալական կառավարութիւնը դիտողութիւն ըրեր է թէ՛ Ճապոնի և թէ Արժանթինի որ չէզոքութեան և քաղաքավարութեան պայմաններուն հակառակ է Ճենովայի նաւահանգիստէն այս պահուս գնուած 2 մարտանաւերուն ճամբայ հանուիլ արտօնելը։ Ռուսիա այս մասին դիտողութիւն ըրեր է Իտալիոյ։

*** Նիւ Եորքի և Լոնտոնի դրամական հրապարակները այժմէն սկսած են նեղուիլ ռուսօ-ճապոնական պատերազմին առաջ բերած երկիւղէն։ Եւրոպայի զանազան մայրաքաղաքներէն Ամերիկայի արտաքին գործոց Պաշտօնատանը հասած լուրերը կը զեկուցանեն թէ խաղաղութիւնը վտանգուած է։ Ամէն պարագայի մէջ ամերիկեան կառավարութիւնը որոշեր է չէզոք դիրք մը բռնել, Բոլոր սեղանաւորներուն և նմտագէտներուն կարծիքն ալ այդ է։

*** Վիլհէլմ կայսր անցեալ օր ծովային գործոց Նախարար ծովակալ Հօլմանի հետ խօսակցելու պահուն, յոյս յայտնեց թէ խաղաղութիւնը պիտի չխանգարուի։ Կ'ըսուի թէ Ն. Վեհափառութիւնը մասնաւոր աղբիւրէ մը վստահելի լուր մը առեր է այս մասին։

*** Նիքոլա Ջար կայսերական հրովարտակով մը կ'արտօնէ որ Ծ. Արեւելքի ռուս Փոխարքայ ծովակալ Ալեքսիեվ իրեն յատուկ դրօշ մը ունենայ։ Դրօշին յատակագիծը պիտի ըլլայ Ս. Անդրէասի կապոյտ խաչը սպիտակ կտաւի վրայ, բոլորտիքն ալ Սեւ Արծիւը։ Հրովարտակը կը յարէ նաեւ թէ ծովակալ Ալեքսիեվ ուր որ երթայ տասներկու թնդանօթներով ողջունուի։

*** Իտալիոյ ծովային նախարար ծովակալ Միրապէլլօ խորհրդակցելով արտաքին գործոց նախարար Սինեօր Թիթթօնիի հետ, ծանր գտաւ Ծ. Արեւելքի կացութիւնը։ Որոշուեցաւ հրաման ղրկել Վենետիկ, մարտանաւ մը եւս պատրաստել Ծ. Արեւելքի ջուրերուն համար։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՉԷԶՈՔՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ

Ռուս կառավարութիւնը հարցուց Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան թէ Պատերազմին ժամանակ ինչ ընթացք պիտի բռնէ։ Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը պատասխանեց թէ Մանչուրիոյ մէջ պէտք է յարգուին Ամերիկայի առեւտրական առանձնաշնորհումները, ինչպէս Ռուսիա արդէն խօսք տուած է։ Իսկ միւս բոլոր պարագաներուն մէջ Միացեալ Նահանգները չէզոք պիտի մնան։

*** Այս մտօք յայտարարութիւններ միւս կառավարութիւններէն ալ կը սպասուին ի մօտոյ։ Գերման կառավարութիւնը մանաւանդ յայտնապէս Ռուսիոյ շահերուն նպաստաւոր քաղաքականութեան մը պիտի հետեւի, յարգելով հանդերձ չէզոքութեան պարտաւորութիւնները։

*** Ջարը անձնապէս Րուզվէլդ նախագահին ընդծովեայ հեռագիր մը ուղղելով շնորհաւորեց Նոր Տարին։ Նախագահն ալ ռուսական Տարեգլխուն իր շնորհաւորութիւնները պիտի հեռագրէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ճապոնի վերջին ծանուցագրին ռուսական պատասխանը խմբագրելու համար Զարսքօէ Սէլօի մէջ գումարուած Մեծ Խորհուրդը, նախագահութեամբ Ջարին, իր խորհրդակցութեանց արդիւնքը չհաղորդեց մամուլին։ Բաց ի բոլոր նախարարներէն ներկայ էին Կայսրութեան պետական Խորհուրդին նախագահ մեծ դուքս Միշէլ Նիքօլաեվիչ. բոլոր Մեծ Դուքսերը և կայսրութեան հին ու նոր Աւագանին։

*** Պատերազմական այս բոլոր արտայայտութիւններուն մէջ միակ խաղաղիկ պարագան կը նկատուի Ֆրանսայի և Անգլիոյ քաղաքականութեան վարիչ նախարարներուն իրենց պաշտօնատեղիներէն բացակայ գտնուիլը օդափոխութեան պատճառաւ։ Մ. Տէլքասէ Նիս գացած է և Մր. Պալֆուր իր ամարանոցը Լոնտոնէն դուրս։ Այս երկու աւագ պաշտօնատարները անշուշտ պիտի չբացակայէին, կ'ըսուի, եթէ պատերազմը անխուսափելի ըլլար։ Բայց վերջին լուրերուն նայելով, Մր. Պալֆուր և Մ. Տէլքասէ փութով իրենց տեղերը դարձեր են։

*** Ճապոնի կողմէ ճապոնական նաւատորմին համար վարձուած 12 Անգլիացի մեքենավարներ հրաման ընդունեցին Ծ. Արեւելք մեկնելու։

*** Թէ՛ Ճապոնցիք և թէ Ռուսները իրենց դրամը տոլարի կը վերածեն Շանկայի և Հոնկ Քոնկի մէջ։

*** Եւրոպական բոլոր վեհապետներէն ամէնէն աւելի Անգլիոյ Էտուարտ Թագաւորը կը հետաքրքրուի Ծ. Արեւելեան կացութենէն։ Մասնաւոր դիւան մը հաստատած է Պալատին մէջ, ուր աշխարհի ամէն կողմէն կը հեռագրուին Ներկայ կացութեան վերաբերեալ լուրերը։ Թագաւորը ինք անձամբ կ'ուսումնասիրէ կացութիւնը, և իր միջնորդութիւնը առաջարկած է արդէն, կ'ըսուի։

ԲԻՇՆԵՒԻ ՀՐԷԱՆԵՐԸ. — Ռուս կառավարութիւնը Բեթերսպուրկէն արտաքսեց երկու փաստաբաններ որոնք Բիշնեւի վերջին դատավարութեան գաղտնիքները երեւան հանած էին։ Բեթերսպուրկի հռչակաւոր փաստաբան Մ. Քարապչէվսքի եւս քիչ մնաց պիտի արտաքսուէր, դատավարութիւնը հրապարակաւ ընելու համար ճառ մը խօսած ըլլալով, բայց վերջին պահուն խիստ ազդարարութեամբ մը գոհացաւ դատական Նախարարը։

*** Ռուսիոյ Ներքին գործոց Նախարար Մ. Բլէվէ պատասխանելով ամերիկեան «Ուըրլտ» լրագրին հեռագրին, կը յայտարարէ թէ բոլորովին անհիմն են Բիշնեւի Հրէից մասին յառաջիկայ տօներուն առթիւ գրուածները և խօսուածները։

ՄՐ. ՉԷՄՊՐԼԷՆ... ՄԻՍԻՈՆԱՐ. — Աւստրալիոյ Հասարակապետութեան կողմէ պաշտօնապէս հրաւէր ստացաւ Մր. Չէմպրլէն Մէլպօրն երթալ և իր մաքսային վարդապետութիւնները քարոզել հոն։ Մր. Չէմպրլէն շնորհակալութիւն յայտնեց ըսելով թէ առ այժմ չի կրնար երթալ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ. — Թիֆլիսէն կը գրեն թէ, 4 զինեալ աւազակներ անցած Եշ. օր, իրիկուան ժամը 6ին Ալեքսանդրաբոլի կայարանը կողոպտելու ձեռնարկեցին։ Հեծեալ ոստիկան մը փորձելով անոնց ճամբան գոցել, սպաննուեցաւ, ուրիշ ոստիկան մըն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Վիրաւորուած են նաեւ երկու պաշտօնեայ։ Աւազակները փախան, առանց բան մը կարենալ տանելու։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ Մ. Բօթով 150,000 րուպլի նուիրեց կանանց՝ համար առեւտրական դպրոց մը հիմնելու։

ՄԱԹԻԼՏ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ. — Հեռագիրը ծանոյց արդէն մահը Մաթիլտ Պոնաբարթ իշխանուհիին, որ Նաբոլէոն Պոնաբարթի եղբօր՝ Ժէրօմ Պոնաբարթի աղջիկն էր։ Իշխանուհին Յուլիս ամսուն ինկած էր իր ամարանոցին բակին մէջ և սրունքը կոտրած ըլլալով անկէց ի վեր հիւանդ էր։ Իր մահուան օրը իր մնարին վերեւ կը գտնուէր իշխանուհիին ամենամեծ բարեկամուհին՝ Էօժէնի կայսրուհին։ Վերջին հրաժեշտ մը տալու արտօնուեցան նաեւ քանի մը մտերիմ բարեկամներ, ինչպէս Մ. Էռնէսթ Լավիս, Մ. Ֆրանսուա Քօբէ, Ալեքսանդր Տիւմայի աղջիկը Տիկին տ'Օթրիվ։ Զօրավար Լուի Պոնաբարթ, որ ռուսական բանակին մէջ կովկասեան զօրագունդի մը հրամատարն է, Տփղիսէն ճամբայ ելաւ Բարիզ երթալու։ Ցաւակցական առաջին հեռագիրները ղրկեցին Անգլիոյ Ալեքսանտրա Թագուհին, Շուէտի Թագաւորը, Պելժիոյ Թագաւորը, և Տօն Քարլօս։ Բարիզի բոլոր դեսպանները և բոլոր հանրածանօթ անձնաւորութիւնները փութացին հանգուցելոյն ապարանքը երթալ և տումարներուն մէջ ստորագրել։ Մաթիլտ իշխանուհին Թրիէսթէի մէջ ծնած էր 1820 Մայիս 27ին, Մեծին Նաբոլէոնի մահէն մէկ տարի վերջ։

Մաթիլտ իր ժամանակի ամէնէն գեղանի կիներէն մին եղաւ, և դիւրին է ըմբռնել թէ, ի՛նչպէս սիրահարեցաւ իրեն իր ազգականը Նաբոլէոն Գ., դեռ ի գահ չբարձրացած։ Մաթիլտ զարմանալի կերպով կը նմանէր իր հօր ընտանիքին, ճշմարիտ Պոնաբարթեան տիպար մըն էր ու վայելուչ կերպարանք մը և ոլիմբական գլուխ մը ունէր։ Ոճ, խելացութիւն և բարութիւն կը փայլէին այն սիրուն դէմքին վրայ, որ արժանի էր քանդակագործի մը արուեստին, կ'ըսէ Արսէն Հուսէյ իր «Խոստովանութիւններ»ուն մէջ։

Գեղեցկութիւնը, մեծղիութիւնը միացած էին անոր անձին վրայ։ Մէն մի Եւրոպական Արքունիք պատկառեցաւ անոր հրապոյրներէն։ Այս տողերը Արսէն Հուսէյ իրեն համար կը գրէր երբ 33 տարեկան էր, բայց 20 տարեկան հասակին մէջ իսկ ա՛յնքան հիանալի գեղեցկութեամբ մը օժտուած էր որ Լուի Նաբոլէոն չկրցաւ դիմադրել անոր հմայքին։ Թերեւս կարգուէր իսկ անոր հետ, բայց Լուիի մայրը Հորթանս Թագուհին հակառակեցաւ՝ մօտաւոր ազգականութիւնը պատճառաբանելով։ Երբ իմացաւ անոր ուրիշին հետ կարգուիլը, Լուի Նաբոլէոն արցունք թափեց։ 1840ին էր որ Մաթիլտ իշխանուհի Ֆիօրէնցայի մէջ ամուսնացաւ իշխան Տէմիտովի հետ, Մեծին Պետրոսի հողագործ ստրուկներէն մէկուն սերունդէն, որ հարստացած էր Ուրալի և Սիպերիոյ մէջ երկաթի հանքեր շահագործելով։ Այդ ստրուկ դարբինին թոռնորդին կոմս մը եղաւ, ապարանք մը գնեց Ֆիօրէնցայի մօտ։ Իշխան Տէմիտով ապրեցաւ մինչեւ 1870։ Նիքօլա Ջար այդ ռուս ազնուականին երբեք չէր տուած, ինք ռուս իշխան մը ըլլալով իր զաւակները Կաթոլիկ եկեղեցիին մէջ մկրտել տուած ըլլալուն համար։ Բաժնուեցան իրարմէ, բայց Նիքօլա Ջարին հրամանաւ իշխան Տէմիտով պարտաւորուեցաւ 10000 անգլ. ոսկի տարեվճար ընել իր ամուսինին։ Նաբոլէոն Գ.ի օրով Մաթիլտ իշխանուհին Բարիզի արքունիքին զարդերէն մին էր միշտ։ Պաշտօնական ընդունելութիւններուն մէջ Մաթիլտ իշխանուհին Էօժէնի կայսրուհիէն անմիջապէս վերջը կուգար, և իր արքայական ծնունդին շուքովը, հարստութեամբը, և փայլուն անձնաւորութեամբը կրնար գեղեցկացնել սալոնները։ Բարիզ ժամանող ո և է օտար երեւելի անձնաւորութիւն անպատճառ պէտք այցելէր Մաթիլտ իշխանուհիին, և իր տունը զարդարուած էր պատկերներով, գորգերով և քանդակներով, ինչպէս Ֆիօրէնցայի ապարանքը, ուրկէ շատ շուտ բաժնուած էր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, Յնվ. 6. — Թոքիոյէ կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ, կէս պաշտօնական թերթերը Ռուսիոյ հետ յարաբերութեանց խզումը կը նկատեն իբրեւ կատարեալ իրողութիւն մը։ Վլատիվոստոքի մէջ մեծ փութով առաջ կը տարուին պատերազմի պատրաստութիւնները։

ԲԱՐԻԶ. — Սէուլէ Հավասի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական երկու յածանաւ կը գտնուին Չէմուլբոյի (Քորէա) նաւահանգիստը։ Անգլիական երկու և ամերիկեան մէկ յածանաւ եւս խարսխած են նոյն նաւահանգստին մէջ։ Այդ մարտանաւերուն սպաները կը յայտարարեն թէ Չէմուլբօ պիտի մնան, մինչեւ որ տագնապը վերջ գտնէ։

— Թոքիոյէ մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, Ճապոն Ռուսիոյ առաջարկեց Չինու, Քորէայի եւ Մանչուրիոյ մէջ Ճապոնի իրաւունքներուն վերաբերեալ խնդիրները կարգադրել գոյութիւն ունեցող դաշնագրերուն համաձայն, բայց Ռուսիա պատասխանեց, մերժելով քննել Մանչուրիոյ խնդիրը և առաջարկելով Քորէայի մէջ հաստատել չէզոք գօտի մը որ այդ երկրին երրորդ մասը պիտի կորզէ Ճապոնի ձեռքէն։ Հեռագիրը կը յարէ թէ Ճապոն չի կրնար ընդունիլ այսպիսի կացութիւն մը։

ՊԷԶԷՐԴԱ. — Ռուսական Տմիտրի Տօնսքոյ յածանաւը, երկու թորփիլանաւներու հետ, Սուէզի ծոցը ուղեւորեցաւ։

ԹՈՔԻՕ. — Ռոյթէրի Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոստոք գտնուող ռուսական բոլոր մարտանաւերը ծովը բացուեցան, հաւանաբար Բորթ-Արթուր երթալու համար։ Ռոյթէր կ'ըսէ նաեւ թէ ռուսական պատասխանը դեռ չէ հասած։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Ռոյթէրի գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ Ամերիկեան կառավարութիւնն որոշած է չէզոք դիրք մը պահել ռուսօ-ճապոնական վէճին նկատմամբ, և չմիջամտել, երբ թշնամութիւնները սկսին երկու երկիրներուն միջեւ։

ԲԱՐԻԶ. — Լրագիրները Թոքիոյէ հեռագրեր կը հրատարակեն ծանուցանող թէ Ռուսիոյ և Ճապոնի միջեւ յարաբերութեանց խզումը կատարեալ իրողութիւն է եղեր։ Ճապոնական զօրքեր Քորէայի շատ մը կարեւոր կէտերը գրաւելու վրայ են։

— Ո և է պաշտօնական տեղեկութիւն չէ եկած հաստատող թէ, Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ յարաբերութիւնները խզուած են։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔ.Ի

Ցաւօք կը ծանուցանենք թէ Երուսաղէմի Ս. Աթոռին ծերունազարդ Պատրիարքը, զգածուելով ատենէ մը ի վեր Վանքին շուրջը դարձող անպատեհ խնդիրներէն, երէկ, հեռագրաւ հրաժարական ղրկած է Պատրիարքարան, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Կեդր. Վարչութեան մատուցուելու համար։

***

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, յանուն Կեդր. Վարչութեան, անմիջապէս հեռագրաւ մերժեց Ն. Ամենապատուութեան հրաժարականը, խոստանալով որ ամէն կերպով Վարչութիւնը իր Նախագահով աջակից պիտի գտնուի իրեն։ Միւս կողմէ հեռագրեց նաեւ Միաբանութեան անուղղայ դասակարգին, որպէս զի ամէն կերպով հնազանդին իրենց ալեզարդ պետին հրամաններուն և պատկառ կենալով տեղի չի տան այն աբարքներուն, որոնք ասկէ առաջ այնքան երկար ատեն կրկնուեցան։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Ժամանակէ մը ի վեր պաշտօնակիցներէ ոմանք իրենց բան գործ ըրած էին ամէն օր ամբաստանութիւն մը և կամ անպատուաբեր արարք մը վերագրել Երուսաղէմի միաբաններէն անոնց դէմ որոնք Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին վստահութիւնը գրաւած և իրենց արժանիքովը կարեւոր դիրքեր գրաւած էին միաբանութեան մէջ։

Իրենց հրատարակութիւնները այն աստիճան առաջ տարին որ, եկեղեցւոյ ամէնէն բարձր և ամէնէն նուիրական աստիճանին վրայ գտնուող անձանց համար իսկ, չքաշուեցան գրելու թէ Ս. Երուսաղէմի վանքէն թանկագին ձեռագիր աւետարան մը առած տարած են իրենց հետ եւն. եւն.։

Մենք, այս ամէն հրատարակութիւններուն առջեւ լուռ կեցանք, վստահ ըլլալով որ այս կարգի հրատարակութիւններ ժողովուրդը մոլորեցնելէ և միաբանները իրարու հետ գժտեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր։ Մեր ձեռքը վստահելի անձերէ տօքիւմաններ ունենալով հանդերձ, ի պաշտպանութիւն այս կամ այն միաբանին՝ չի հրատարակեցինք զանոնք, որպէս զի ալ աւելի չարծարծի երկպառակութիւնը միաբանութեան մէջ, և մխուր հետեւանք մը չունենայ։

Ցաւալի է որ սակայն, այս «ըսի, ըսաւ»ները, գրպարտութիւնները ու ենթրիկները իրենց մխուր հետեւութիւնը ունեցան, և այսօր Տ. Յարութիւն Պատրիարքին նման պատկառելի անձնաւորութիւն մը որ հաւասարապէս յարգը կը վայլէ թէ՛ Տէրութեան և թէ իր ժողովուրդին, չկրնալով դիմանալ միաբաններէ ոմանց սարքած ենթրիկներուն՝ կ'ստիպուի վերջնականապէս հրաժարիլ։

Ցաւալի և կրկնապէս ցաւալի է եւրոս. Միաբանութեան խնդիրներուն այս եզրակացութիւնը և ուրախ ենք որ Պոլսոյ Ս. Պատրիարք Հայրը յանուն Կեդր. Վարչութեան, փութացած է մերժել Ն. Ամենապատուութեան հրաժարականը։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԱՂՔԱՏԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ ցանկը հետեւեալ նուիրատուներու, որոնք հաճած են Կաղանդի առթիւ մէկ մէկ պտուղին նուիրել հաստատութեանս մէջ պատսպարուած փոքրիկ մանուկներուն։

Կաղանդի առթիւ հաւաքուած պտուղի դրամ ի նպաստ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներու։

	Ղրուշ
Նախորդ ցանկէն	3111 1/2

Տեարք և Տիկնայք
Պարոնայք և Օրիորդք՝

Տէ՛ր

Կաղանդի առթիւ Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներուն նուիրուած պտուղի դրամներուն ցանկը ամէն օր Մանզումէի մէջ հայրիկնիս մեզ կը ցուցնէր. ուստի մենք ալ հայրիկնուս մեզ տուած 45 ջիլ քառասնոցները ուրախութեամբ կը ղրկենք ինքնաբերաբար

Գամէլիա Յ. Բէշմէնեան	15
Հայկազն Յ. »	15
Փոքրիկն Վաղարշակ Բէշմէնեան	15

* * *

Տէ՛ր,

Անուանս տօնախմբութեանը առթիւ, Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկները ուրախացնելու համար, 5 դահեկանի իմ դոյզն լումաս կը նուիրեմ։

Ես իմ կարողութեանս չափովը տուի. երանի՛ թէ մեր հարուստները, որոնք իրենց տօնախմբութեանը առթիւ բազմածախս երեկոյթներ կը սարքեն, իրենց ծախսելիք գումարին կէսը և կամ գէթ քառորդը այս բարերար գործին յատկացնելու բարեհաճութիւնն ու բարեացակամութիւնը ունենային. որով՝ փոխանակ երեկոյթին յանկուցիչ տեսարանէն և ալքոլին ազդեցութենէն արբշիռ բերաններու կեղծ շնորհաւորութիւնները լսելու, աւելի պիտի արժանանային ա՛յն սրտաբուղխ մաղթանքներուն որոնք անկար աղքատիկ մանուկներուն անմեղունակ շրթունքներէն դուրս պիտի թռչէին, «Աստուած շատ տարիներու հասցնէ»ի վսեմ բարբառովը։ 5

ՌՄԸ՝ ՊԵՏՐՈՍ

* *

Միքայէլ Ոսնեան	5
Ընդհ. Գումար	3166 1/2

(Կեդր. Հոգաբարձութեան)
(Ծառուեակեի)

1000 ՈՍԿԻՆՈՑ ՆՈՐ ԿՏԱԿ ՄԸ

ԻԶՄԻՐ, Դեկտ. 24

Քաղաքիս ծանօթ ազգայիններէն մին, որ չուզեր իր անունը յայտնել, ճաշէի վրայ ունեցած իր անշարժ կալուածները, 1000 ոսկիի արժողութեամբ, ազգին կը կտակէ առանց ո և է պայմանի։

Մասնաւոր յայտարարութեան համաձայն, երէկ կիրակի, Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագի արարողութիւններէ ետք, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ յիշեալ բարերարին ննջեցեալներուն համար։ Կը նախագահէր Պատր. Փոխանորդ Հ. Սուրբը իր շուրջը ունենալով ամբողջ քահանայական դասը։ Տաճարը շքեղ կերպով լուսազարդուած էր։

ՍՏԵՓԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ

Տ. ՎԱՀԱՆ ՎՐԴ. ՑԱԿՈՐԵԱՆ, Ս. Պատրիարք Հօր կարգադրութեամբ, վաղը Ս. Պօղոս, Պետրոսի տօնին առթիւ, պիտի նախագահէ Մայր եկեղեցիին մէջ, եկեղեցական արարողութեանց։

ՏԱՐՍՈՆԻ Տէօնկէլ գիւղի քահանա-

նային զաւակը նամակով մը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ քահանայ պատրաստուելու համար հրաման տրրուի իրեն, Արմաշ Դպրեվանքը երթալու։ Պատրիարքարանէն գրուեցաւ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին, որպէս զի եթէ յարմար կը դատէ, զրկէ յիշեալ երիտասարդը։

Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ԱՐՔԵՊ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ, ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի Աւագ գործակատար Սրբս էֆ. Փէշմէճեանի, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր, Ս Ծննդեան տօնը շնորհաւորելու համար այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին, Պուլկարաց էկզարքին, Ասորւոց Պատր փոխանորդին և Հայ-Հռոմէականաց Կ. Պատրիարքին, ինչպէս նաև Օրթոտոքս դեսպաններուն։

ԱՍԿԷ ԱՌԱՋ Օննիկ էֆ. Տէրունեան Ս, Ծննդեան իւղանկար պատկեր մը նուիրած էր Փէրիգիւղի եկեղեցիին։

Այս կիրակի նոյն եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ նոյն պատկերին Օծման արարողութիւնը։

ՍԱՀԱԿ վրդ. Օտապաշեան երէկ Խասգիւղի Գալֆայեան որբանոցը այցելած և դրամական նուէր մը ըրած է նոյն հաստատութեան։

Տ. ԴԷՈՐԴ եպս. Նրէցեան և Ներսէս եպս. Ասլանեան երէկ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցան Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Ս. ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ տօնը երէկ, աւանդական սովորութեան համաձայն, հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Մայր եկեղեցիին մէջ։ Այդ օրը եկեղեցին աւելի շքեղ և արարողութիւնները աւելի դաշն ու հոգեզմայլ կ'ըլլան, քանի որ Դպրաց Դասուն տօնախմբութեան օրն է։ Ս. Պատրիարք Հայրը, որ աջի գիշերուընէ Պատրիարքարան մնացած էր, նախագահեց արարողութիւններուն, իսկ Շապին Գարահիսարի առաջնորդ Տ. Սմբատ Ծ. Վ. պատարագեց։ Խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր։ Դպիրները կը կրէին ամէնէն թանկարժէք և նոր չինուած շապիկները։ Արարողութիւններէն ետք Ս. Պատրիարք Հայրը, պատարագիչ Հայր Սուրբը, քահանայից դասը և Թաղ. Խորհրդոյ անդամները Ուսումնասիրաց գացին, շնորհաւորելու դպրաց դասը, որ պատուասիրեց զանոնք սերով և կարկանդակով։

Դպրոցին աշակերտներուն ալ կարկանդակ բաժնուեցաւ այդ առթիւ։

ՆԱՌԼԸ-ԳԱՊՈՒԷՆ կը գրեն մեզի. —Տեղւոյս Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին լուսարար Պ. Պօղոս, ինչպէս ասկէ առաջ՝ այս անգամ ալ թաղեցիներուն և Թաղ. Խորհուրդին նուէրներովը նախաձեռնութիւն ունեցած է երկու ծանրագին շուրջառներ շինելու։ Թաղիս վարժարանին նորոգութիւնը որ ասկէ առաջ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայութեանը իբր կարևոր պէտք մը չնշմուած էր, դեռ մինչեւ հիմա բարձի թողի եղած է։ Զենք գիտեր թէ կրթ. Մասնախումբը հրաժարեցնելով և անոր տեղը հոգաբարձութիւն մը բերելով աւելի աղէկ գործ մը ըրած եղաւ Ուսումն. Խորհուրդը։ Այսօր ա՛ս յայտնի է թէ, մինչեւ ցարդ Հոգաբարձութիւնը ոչ մէկ նշանակելի գործ տեսաւ վարժարանին ուսումնական և նիւթական մասին։ Գանձանակը որ դպրոցին ամէնէն նշանակելի հասոյթներէն մէկն է, ամէն կիրակի երեսի վրայ կը մնայ, որով միշտ զգալի բաց մը կը գոյանայ գանձանակի հասոյթին մէջ։

ԱՌԱՋԻԿԱՅ կիրակի օր, Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցին մասնաւորապէս Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Տ. Ներսէս Վրդ. Դանիէլեանց՝ Ճէզվահիրճեան Գառնիկ էֆէնտիի տիկնոջ մահուան տարելիցին առթիւ։

Այս այն բարեսիրտ Տիկինն է որ ցաւագին օրերուն մէջ յիշելով Գալֆաեան Որբանոցի սաներուն նիւթական վիճակը 30 օսմ. ոսկի կտակած էր։

ԻԶՄԻՐԻ մեր Թղթակիցը հետեւեալները կը գրէ.—

Կը տեղեկանանք թէ տեղւոյս Հոգ. որբախնամ ընկերութիւնը ի նպաստ իր պատսպարած որբիկներուն, ամսոյս 28ին Հաիփսիմեան վարժարանի սրահներուն մէջ զբօսահանդէս մը պիտի սարքէ։ Խնամակալուհի Տիկնայք այս առթիւ ամէն ջանք ի գործ պիտի դնեն ըստ կարելւոյն փայլուն ընելու երեկոյթը։ Ցաւալի է որ մեր համայնքը պիտի փութայ ներկայ գտնուիլ այս հանդէսին որով գեղեցիկ ժամանց մը պիտի վայելէ նուագով և մենախօսութիւններով խառն. Նպաստած ըլլալու հաճոյքն ալ պիտի ունենայ գթութեան այս յարկին, որու անձուկ պիտոյքն ժամանակէ մը ի վեր շատ պէտք ունի այսպիսի նպաստի մը։

*** Գրեցինք արդէն Աղնաւորեան Կարապետ էֆ.ի գովելի առաջարկին վրայ։ Ցիշեալը 15 օր պայմանաժամ տուած էր ամէն անոնց, որոնք աւելի նպաստաւոր կերպով պիտի կառուցանէին շէնքերը։ Բայց մինչեւ որոշուած թուականին Բաղ. Ժողովին ոչ ոք ներկայացաւ։ Այս պատճառաւ Ժողովը արտօնութիւն տուած է Աղնաւորեան էֆ.ի որ հիմակ գործի սկսած է։

*** Ամեն. Ս. Պատրիարքը տեղւոյս Ազգ. Վարչութեան Պոլսոյ հայ ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկի տեարէն օրինակ մը ղրկած էր, զայն հոս ալ գործադրել տալու համար։ Այս առթիւ Բաղ. Ժողովը հետեւեալ անձնաւորութիւններէն, մասնախումբ մը կազմեց։ Տեարք, Կ. Աղնաւորեան, Մ. Մըսէրեան, Մեսրոպ Նուպարեան և Մեսրոպ Սիմոնեան, որոնք պաշտօն պիտի ունենան, յիշեալ տեարը լաւ մը ուսումնասիրելէ ետքը իրենց դիտողութիւններով մէկտեղ Ազգ. Վարչութեան մատուցանել։ Բայց յիշեալ անձերէն ոչ ոք ներկայացած ըլլալով, Բաղ. Ժողովը ինք ստանձնեց յիշեալ գործողութիւնը։ Այսօր դիւանէն մեզ կը տեղեկացնեն թէ, Ժողովը լաւ մը քննելէ ետքը յիշեալ տեարին պարունակութիւնը, յարմար չէ դատած գործադրութեան դնել զայն հոս, մեր միջավայրին չի յարմարելուն համար։ Պոլսոյ Կեդր. Վարչութեան մասնաւոր գրով մը իմացուցած է այս բանը, խնդրելով յարմարագոյն մը ղրկել։

*** Կ'իմանանք թէ, յառաջիկայ ուրբաթ գիշեր (այսօր) Հաիփսիմեան սրահներուն մէջ ի նպաստ տեղւոյս Ազգ. Հիւանդանոցին երեկոյթ մը տեղի պիտի ունենայ։

ԼՈՅՍ չաբաթաթերթին վաղուան թիւը հրապարակ կ'ելլէ այսօր խիստ գեղեցիկ բովանդակութիւնով մը.

Ինկածները.— Մ. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ։ Հանգրուաններ. — ԹԷՈԴԻԿ։ Թրմբիններուն հռեւէն, (Բանաստեղծութիւն).—ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ։ Կավռոշին նօթերը (Երջանիկ Բերայիներ). — ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕԼԱՅԵԱՆ։ Սըմսա՛ր թէ... Սամսար,—ԼԻԼԱ։ Հրայրք (Ոտանաւոր). —ԵՐՈՒԱՆԴ ԳԷՈՐԳԵԱՆ։ Մօրը վրէժը (Լոյսին թերթօնը).— ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։ Լուրերու տրցակ արձակ համարձակ.— ԱՄԲԱԿՈՒՄ ԴԻՈՒԿԼԵՏԻԱՆՈՍԵԱՆ։

Լոյս այս թիւով կը ծանուցանէ թէ իր Կաղանդի թիւը գրական սիրուն փունջ մը պիտի ըլլայ, հրապարակի ծանօթ և սիրուած գրիչներէ կազմուած։

Տեարք Նազարէթ Քէչիշեան, Տեար Գառնիկ Քէչիշեան, Տեար Նազարէթ Գասպարեան, Տէր և Տիկին Գէորգ Զամքերթենեան և զաւակունք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զգառնաղէտ մահն

ՕՐԻՈՐԴ ԷՕԺԷՆԻ Ն. ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան կընքեց իր մանկանացուն ի ծաղիկ հասակի, ի խոր սուգ թողլով իր ծերունազարդ հայրն, եղբայրն և համայն ազգականներն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի, այսօր, Ուրբաթ ժամը 8 1/2 (Ր. Թ.) ի Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Իւսկիւտարու, ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցեալոյն մարմինը և անտի պիտի ամփոփուի տեղւոյս Ազգ. Գերեզմանատունը։

ԾԱՆՕԹ.— Կամուրջէն շոգենաւը կը մեկնի ժամը 7 1/2ին։

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

Իւսկիւտար, 25 Դեկտ. 1903

Անիքտոս էֆ. Ահարօնեան և իր քոյրերը, ինչպէս նաեւ Թագւորեան, Փափազեան և Տիվիթեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ

ՕՐ. ԱՐՏԷՄ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին և այս առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ՄԱՍԻՍ գրական չաբաթաթերթի վաղուան թիւին բովանդակութիւնն է։

Շաբաթը (Խմբագրական). -- Տ. Ա։ Երբ հարս կ'ըլլան... (Ոտանաւոր). — ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ։ Գիտական աշխարհէն. «Պլինեիի և Լէյտնի ապաքինարաններ».—ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՐՔՂԵԱՆ։ Աչք մը Երուսաղէմի վրայ. — ՌՈՒԽՏԱՒՈՐ։ Տուպտանք (Սիրերգ). — ՎԱՐԴԳԷՍ։ Աղջկան մը օրագիրէն քաղուած.—ՄԱՌԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ։ Բասգուալա Իվանովիչ (Վէպ).—ԲԻՒԶ ԼՕԴԻ. Թարգմ. ՋԻԹԹԻ-ՍԱՐԱՖ։ Խմբագրական Նօթեր։

ԹԵՐԹՕՆՆԵՐՈՒ ԹԵՐԹՕՆԸ

Լա Բէ Փողոցին

ՌԺԻՐԸ

ԴԺՈՒԱՐԱՀԱՃ ԲՆՆԻՉՆԵՐՈՒ
ՀԻԱՑՈՒՄԻՆ ՈՒ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԵԱՆ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ՎԷՊ, ԶՈՐ
«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»
պիտի հրատարակէ առաջիկայ 1904
Յունվար 1ի թիւով

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Մահքէմէսի ազասընտան սաատ. Օսման պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ թէրֆիէն Ուլա սընըֆը էվվէլի.

Ցախրիյէ Նէզարէթը ճէլիլէսի մէքթուպի գալէմի խուլէֆաասընտան իզզ. Էմին Ալի պէյէ թէրֆիէն Սանիյէ սընըֆը սանիսի ռութպէլէրի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Մէմուրիյնը Միլքիյէ գօմիսիօնը ազասընտան աթուֆ. Մէճտէտտին պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ խըտէմաթը սաատագըթքեարանէսինէ պինաէն Մուրասսա Օսմանի.

Մահքէմէի Թէմիզ ազասընտան սաատ. Քէմալ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ Թէպտիլէն իքինճի ռութպէտէն Օսմանի նըշանը ալիլէրի ինսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Պետական Խորհուրդը, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծաղկախտի պատուաստին կանոնագիրին մէջ կարգ մը փոփոխութիւններ մտցուց։ Նոր կանոնագրին համաձայն, ծնողքները մինչև 6 ամիս պարտաւոր են տեղեկութիւն հաղորդել թաղերու Իմամներուն և Մուխթարներուն. ասոնք Թաղապետութեանց պիտի դիմեն, պատուաստի պաշտօնեաներու լուր արուելու համար, որոնք պիտի պատուաստեն նորածինը։

Օսմ. բոլոր հպատակները պարտաւոր են հինգ տարին անգամ մը պատուաստուիլ։ Պատուաստի գործողութիւնը ձրի պիտի կատարուի։ Պատուաստի վկայականները պատուաստի գործողութենէն ութ օր ետքը պիտի տրուին երբ հաստատուի թէ պատուաստը բռնած է. եթէ չէ բռնած պիտի կրկնուի, մինչեւ որ յաջողի։ Պատուաստը չբռնողներուն վկայական պիտի չտրուի. տուողները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։ Այդ վկայականները վաւերացած պիտի ըլլան տեղին Թաղապետական Խորհուրդներէն. Իտարէի Ժողովներն ալ Մազպաթա մը պիտի տան։ Թաղապետութիւնները վիճակագրութիւններ պիտի պատրաստեն։

Պատուաստի պաշտօնեաները եթէ տրուած տեղեկութեանց կարեւորութիւն չտալով պատուաստի հիւթերը չղրկեն, և եթէ այդ պարագային հետեւանքով ծաղկախտ երեւան ելլէ ու մահեր պատահին, պատասխանատուները, կեանքի կորստեան պատճառ եղած նկատուելով, դատաստանի պիտի ենթարկուին։

Երբ տեղ մը ծաղկախտ ծագի, անմիջապէս մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի ղրկուին, որոնք նորէն պատուաստ պիտի կատարեն եւ վարակեալ տեղերու շուրջին ալ շղթայ մը պիտի հաստատեն։ Երբ ծնողք մը չուզելով իր տղաքը պատուաստել տալ զանոնք կը պահէ պիտի պատժուի։ Պատուաստող պաշտօնեաներուն ժամանումը Իմամներուն, հոգեւոր պետերուն եւ Մուխթարներուն կողմէ նախապէս իմաց պիտի տրուի ժողովրդեան։

Անոնք որ վարժարան եւ կամ արհեստանոցը պիտի մտնեն պարտաւոր պիտի ըլլան պատուաստի վկայական ցոյց տալ, որուն թուականը եթէ 5 տարիէն աւելի ըլլայ, նորէն պիտի պատուաստուին եւ կրկին վկայական ցոյց տալէ ետքը միայն պիտի ընդունուին։

Պանդոկներու, քաղինօներու, սըրճարաններու եւն. սպասաւորները պէտք է պատուաստի վկայական ցոյց տան այդ տեղերու տէրերուն։ Հակառակ պարագային պիտի չընդունուին և պիտի պատժուին։

Գործարաններու բոլոր վարպետները ու գործաւորները պատուաստուած պէտք է ըլլան. հակառակ պարագային պիտի չկրնան աշխատիլ և գործարանատէրերը պատասխանատու պիտի ճանչցուին։

Վաճառականութեան համար օսմ. նահանգներուն մէջ ճամբորդողները մինչեւ որ պատուաստի վկայական ցոյց չտան, պիտի չկրնան անցագիր ստանալ։ Իմամները, հոգեւոր պետերը եւ Մուխթարները կառավարական զանազան պաշտօնատարներու համար իլմուխապէր տուած ատեննին պատուաստի վկայական պիտի պահանջեն դիմողներէն եւ այդ վկայականը տեսած ըլլալնին պիտի նշանակեն իլմուխապէրին մէջ։ Հակառակ գործողները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։

Ծնունդները և չպատուաստուածները ժամանակին պատկանեալ պաշտօնեաներուն իմաց չտուողները և կամ պատուաստ կատարել չտուողները, Իտարէի Ժողովներու կողմէ տրուած որոշման համաձայն, դրամական տուգանք մը պիտի տան Թաղապետական ատեաններուն։ Պատուաստի հիւթերը ժամանակին չղրկողներէն ալ, Բժշկ. Վարժարանին Առողջապահական Խորհուրդին կողմէ տրուելիք որոշման վրայ, դրամական տուգանք պիտի առնուի։

Պատուաստի պաշտօնեաները մէկ ժամի համար 7 1/2 ղր. ճամբու ծախք պիտի ստանան։

Այս որոշումները պարունակող տեղեկագիրը Պետական Խորհուրդին կողմէ մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ ԵՒ ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ.—Կայս. Իրատէ մը ասկէց առաջ հրամայած էր Պոլսոյ մէջ եփուած հացերը տեղական անխառն ալիւրներէ պատրաստել։ Հացագործները ժամանակ մը հետեւած էին այս պատուէրին, բայց ետքը նորէն սկսած էին օտար խառն ալիւրներ գործածել։

Հացագործները վերջերս Քաղաքապետութեան դիմելով, խնդրած էին որ հացին գինը 5 փր. բարձրանայ, քանի որ տեղական ալիւրին գինը բարձրացած էր։ Խնդիրը Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին քննութեան յանձնուած ըլլալով, Խորհուրդը քննութենէ մը ետք, որոշեց որ Կայս. Իրատէին համաձայն, հացագործները նախ տեղական ալիւրներով պատրաստեն հացերը, և ետքը որոշուի հացին գինին բարձրացումը։

ՍԱՄՈՍ ԿՂԶԻՆ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Այտընի նահանգին կուսակալի օգնական Ասըմ պէյ Սամոս պիտի ղրկուի՝ կարգ մը քննութեանց համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ օսմ. քօմիսէր Ալի Ֆէրուհ պէյ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պուլկար արտաքին գործոց նախարար զօր. Բեթրովի հետ։

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.—Գերմանիոյ և Պելճիքայի կառավարութիւնները որոշեցին Օսմ. Հանրային Պարտքին միացեալ նոր պարտաթուղթերը առանց դրօշմատուրքի ենթարկելու ընդունիլ Պերլինի և Պրիւսէլի Սակարաններուն մէջ։

ՆՈՐ ԲԱՆՏ.—Զօրումի մէջ բանտ մը պիտի շինուի, 180,000 ղրշ. ծախքով։

ՀԱՆՔԱԲԱՆԱԿԱՆ վարժարանին համար պատրաստուած ուսման ծրագիրը մատուցուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին, քննութեան համար։

ԾՆՆԴԱԲԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒ պատսպարանի մը հաստատութեան համար հրահանգներ տրուեցան պատկանեալ պաշտօնարանին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդը կեդրոնական բանտը երթալով, Ծնունդի առթիւ դրամական նուէրներ բաժնեց Յոյն բանտարկեալներուն։

ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋ.—Մարաշի և Զէյթունի միջեւ, Ճիհան գետին վրայ շինուող կամուրջը աւարտեցաւ։ 118 մէթր երկայն է այդ կամուրջը և 4 մէթր լայն. 9 կամար ունի և հիմերը քարուկիր են։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ.—Գրեցինք թէ Մախսուսէի 42 հին շոգենաւերը ծախուելով գոյացած 27,000 ոսկիով, հինգ նոր շոգենաւեր պիտի գնուին։ Ասոնցմէ 3ը պիտի յատկացուին Այ-Ստէֆանոյի, Մաքրիգիւղի, Սամաթիոյ, Եէնիգաբուի ու Գումգաբուի գիծերուն, իսկ երկուքն ալ Մուտանեայի։ Այ-Ստէֆանոյի, Մաքրիգիւղի, Սամաթիոյ, Եէնիգաբուի ու Գումգաբուի ատջեւ երկաթէ նաւամատոյցներ պիտի շինուին 30000 ոսկիի ծախքով։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Շատ մը փախստականներ և աւազակներ ալ անձնատուր եղան Կայս. Կառավարութեան։

—Մանասթրի բանտին բանտապահները թիւը պիտի աւելցուի։

—Աւազակախումբ մը գիշերուան մթութենէն օգտուելով ուզեր է սահմանագլուխը անցնիլ Քէօրօզլը Բուլիպէրի կողմէն, սակայն ընդհարում մը կատարուելով այդ աւազակները բնաջինջ եղեր են։

— Գարատէրէլի կողմը գտնուող զինուորական Ջոկատը ձերբակալեր է մարդ մը որ փախչելու վրայ էր։

—Բօրթարնաքի շրջակայ անտառներուն մէջ պուլկար աւազակներու և կայս. զինուորներու միջեւ ընդհարում մը կատարուելով, աւազակներէն երկուքը ձերբակալուեր են։

—«Նիւ-Եորք Հէրըլտ»ի Սելանիկի թղթակիցը վերջերս Սկիւպի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցած է, օսմ. ծառայութեան մէջ ընդունուող Պելժ սպայի մը հետ։ Անհաւասիկ այդ տեսակցութիւնը, զոր հրատարակած է թուրք թերթ մը. —

—Երկա՞ր ատեն է որ հոս էք։

—Թուրքիա եկած եմ երեք ամիսէ ի վեր, իսկ հոս եկայ 10 օրէ ի վեր։

—Ինչպէս կը գտնէք երկիրը։

—Շատ աղէկ։ Ես և ընկերներս ամէն կողմ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտանք։

—Սկսա՞ք ձեր պաշտօնին։

—Ոստիկաններու վերակազմութեան պաշտօն ունիմ. մէկ ընկերս ալ յատկացուած է ոստիկան-զօրաց վերակազմութեան. աշխատութիւններս յոգնեցուցիչ չէ, քանի որ Կայս. Կառավարութեան աջակցութիւնը կը վայելենք։ Մենք կարելին ի գործ պիտի դնենք մեր պաշտօնը արժանապէս կատարելու։

—Կը յուսա՞ք թէ լաւ արդիւնքներ առաջ գան։

—Անտարակոյս, Սկիւպի մէջ մենք գործի սկսանք. Մանասթրը աւելի առաջ գացած է այս մասին։ Գալով մեր հոս կենալու պայմանաժամին, առ այժմ 3 տարուան պայմանագիր մը կնքած ենք։

«ՉԸՐՕԶ»ՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական սպառազինութեանց համար % 2 տուրք մը պիտի առնուի այն չըրօզներէն, որոնք կայսրութեան մէկ քաղքէն ուրիշ մը կը փոխադրուին։ Իսկ արտածուածներէն % 1 արտածման տուրք պիտի առնուի։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ նոր պաշտօնարանին աշխատութիւնները առաջ կը տարուին։ Էսկի-Զապթիէի գետինը կը պարպուի դեռ։ Հիմեր փորելու գործը առաջ տարուած է. մինչեւ 7 մէթր խոր փորուած է առանց ժայռի հանդիպելու։

— Թղթատարական վարչութիւնը ծանուց ամէն տեղ որ, Նամակադրոշմները կնքելու համար պատրաստուած մելանը իւղոտ ըլլայ, որպէս զի դրոշմաթուղթերը երկրորդ անգամ ըլլալով կարելի չըլլայ գործածել։

ՊԻՂԱՑԻ ՄԷՋ տիպար-ագարակ մը պիտի հաստատուի և երկրագործական քննիչ մը պիտի կարգուի։ Թթենի և վարդենի պիտի ղրկուին մշակուելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատանց տնօրէն կարգուեցաւ, Մաքսային վարչութեան իրաւագէտ խորհրդական Նիզամէթտին պէյ։

ՀԱՆՔ.—Ատաբազարի Սըրա Սու անուն տեղը գտնուած արծաթախառն կապարի ու պղինձի հանքին շահագործման մենաշնորհը տրուեցաւ վաճառական Մուսթաֆա էֆ.ի։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ. — Նկատելով որ մաքսատուները բերուած անասուններէն 10 ղրուշ կ'առնուի և ուրիշ տուրքեր ալ կը գանձուին, ինչ որ միսին սղելուն պատճառ կ'ըլլայ, գրեց պէտք եղած տեղերը՝ օրէնքին տրամադրութեան համաձայն գործել և աւելորդ դրամ չգանձել։

ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ ԽՐԱՏԸ.—Անցած օր, դեռատի ուսանող մը, որ Բերա, վաճառատան մը ցուցափեղկին մէջ Etrennes ֆրանս. բառը կարդացած էր, բայց իմաստը չէր հասկցած, իր մէկ ընկերոջ հանդիպելով կը հարցնէ նշանակութիւնը։ Կեցի՛ր, կ'ըսէ միւսը, խեկոյն գրպանէն կը հանէ սիրուն և գունագեղ գրքոյկ մը, մէջը կը նայի և յաղթական շեշտով մը կը գոչէ. ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ. Այս ինչ դիւրութիւն, կը գոչէ ուսանողը. — Ինծի պէս դո՛ւն ալ հատ մը գնէ, խրատ կուտայ բարեկամը, Բ. Մ. Պօզաճեանի 5 ղշ.նոց գրպանի Ֆրանսահայ Բառարանէն, որմէ կրնաս օգտուիլ միշտ։ — Ուրեմն հօրմէս խնդրեմ որ ա՛յս գիրքով կաղանդէ զիս, ըսաւ խեխացի տղան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՍԱՎԱՃԱՌԻ ՄԸ ԿՐԿՆԱԿ ՈՃԻՐԸ.—Երէկ ահաւելի ոճիր մը գործուեցաւ Թօփհանէի կողմը, մսավաճառի մը կողմէ։ Բերա բնակող Մէհմէտ էֆ. անուն անձ մը, երէկ ցերեկ 100 փր.ի խնդրի մը համար կռուի կը բռնուի Թօփհանէի կողմը մսավաճառ Զիայի հետ։ Մսավաճառը բարկանալով կը վերցնէ իր խոշոր դանակը և անխնայ կը հարուածէ յաճախորդը, որուն ձեռքերը բռնած էր—մսավաճառին ընկերը՝ հովիւ Սայիտ։ Մէհմէտ էֆ. գլխուն հինգ ջրտեղերէն և ձեռքին երեք կողմէն ծանրապէս վիրաւորուած գետին կ'իյնայ։ Այս միջոցին կռիւը դադրեցնելու համար մէջ կը մտնէ Եուսուֆ անուն գործաւոր մը, որ նոյնպէս առարկայ ըլլալով մսավաճառին կատաղութեան գլխուն երեք դիէն կը վիրաւորուի ծանրապէս։ Վիրաւորները հիւանդանոց տարուեցան իսկ խուժդուժ մսավաճառը ձերբակալուեցաւ։

ԶԷՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.—Խնուս գաւառակին գայմագամ Իսմայիլ պէյ և նաիպ Հասան Ֆէհմի էֆ. իրենց յոռի ընթացքին համար դատաստանի պիտի ենթարկուին, Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ՀՐՁԻԳ.—Սարըեար բնակող Համտի փաշայի սպասաւորը սեւամորթ Նէվրէս, տարի մը բանտարկութեան դատապարտուեցաւ, կարգ մը ապրանքներ գնելէ ետք տունը կրակ ձգած ըլլալուն համար։

ԳՐԱԾ էինք թէ Պալուազ ապահովագրական Ընկերութեան արկղակալը Մ. Աբիկ ուրիշ մէկ պաշտօնակցին հետ գումար խլրացուցած ըլլալուն համար ձերբակալուած էր։ Ասոնք ազատ արձակուեցան երաշխաւորութեամբ։ Խնդիրը կը քննուի.

ԳՈՂԵՐ.—Հօճա-Փաշա բնակող ժամագործ Տիմիթրիի տունը աջի գիշեր գողեր մտան և վերցուցին փողկապի 3 ոսկի ասեղ, 10 արծաթ մատնոց, ոսկի արձանիկ մը, 5 արծաթ շղթայ, 23 արծաթ ժամացոյց, 2 նիքէլ ժամացոյց, երկու ոսկի ասեղ և արծաթ մատնի. ամէնքը 40 ոսկի արժէքով։ Գողերը կը փնտռուին։

—Գողեր մտան Թօփհանէի կողմը ծխավաճառ Բօղմայի խանութը և 9000 ղր.ի դրամ չորթեցին։

ԸՆԿԵՑԻԿ.—Բերա, Գըլըպուրնու մատամ Մաթալինայի դրան առջեւ կախուած գտնուեցաւ աղջիկ ընկեցիկ մը, որ Յոյն էր։

ՀՐԴԵՀ. — Դշ. գիշեր Ռոտոսթոյի Բէօմիւր Բազար կոչուած թաղը, փուռ մը հրդեհ ծագելով, կէսը գտնուած տուն մը և նպարավաճառի խանութ մը հրոյ ճարակ եղան։ Վնասը 4—500 ոսկի կ'ենթադրուի։

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐ

ԿԵԱՆՔԸ ԱՌԱՆՑ ՀԱՒԱՏՔԻ

(ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՆԵՐ)

ԳՐԵՑ

ՆԵՐՍԷՍ ՎՐԴ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Կը ծախուի ամէն գրավաճառի քով։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Յունվար. — Ռուսիոյ պատասխանը Թօքիօ հասաւ։ Ս. Բէթերսպուրկի և Թօքիոյի հեռագիրները կ'ըսեն թէ, այլ եւս յոյս չկայ որ խաղաղութեամբ լուծուի Ռուսաճաբոնական պայքարը։

ԲԱՐԻԶ.— Ս. Բէթէրսպուրկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, ռուսական զօրախումբ մը Վլատիվօսթօքէն մեկնած է Քորէա։

—Օտեսայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ռուս կառավարութիւնը մերժած է ամերիկեան սէնտիքային առաջարկները՝ ի մասին Պալթիկ—Սեւ Ծով ջրանցքին շինութեան, 350 միլիոն ֆրանքի գումարին համար։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

7 Յունվար 1903

Ֆրանս. 3% 3% Français)	97	27
Րէժի (Tab. Turcs)	364	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	87	12
Երկաթուղի (Lots Turcs)	126	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	585	—
Թրանսվալ (Transvaal)	99	—

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՆԿՈՒՄՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Բոլոր Ֆօնտերն ալ ինկած են զգալի կերպով, և այս՝ ճարոնեւոուս վէճին համար է կ'ըսուի Սակարանական շրջանակներու մէջ։

Արժեթուղթերու փորձաքարն են, կարեւոր սնանկութիւններ՝ դրամատուններու, խմբակներու կազմութիւն մեծաքանակ գնելու կամ ծախելու համար և քաղաքական հորիզոնը։ Ամէն առաջնակարգ ուղեր անպատճառ կ'ազդուին իրարմէ մանաւանդ անկումի ժամանակ։

Վերջին օրերս Ծայրագոյն Արեւելքի խնդրոյն ստացած վիճակը, արդէն բաւականէն աւելի ամպոտած էր քաղաքական հորիզոնը, ինչ որ լաւ ազդեցութիւն չէր ըներ Սակարաններու մէջ և ամէնէն յանդուգն խաղացողները յոյժ զգուշաւորութեամբ կը վարուէին։ Բայց երէկ առտուան ստացուած հեռագիրներէն դատելով կ'երեւի թէ— և ի՛նչ որ արդէն լրագիրներու մէջ ալ կը կարդանք — խնդիրը ա՛լ աւելի կնճռոտած է, որուն հետեւանքով ինկած են բոլոր թուղթերը, ինչպէս նաև անգլիականը և ֆրանսական Ռանդը, սպանիականը և այլն. ամէնքն ալ անկում կրած են։

Աջի գիշեր, Լիւքսէնպուրկի սրճարանին սակարանի յարկին մէջ, օսմ. միացեալը 60 փարայի անկում մը կրեց, իսկ արեւել. երկաթուղիներու արժեթուղթերն ալ 4 ֆր.ի։

Երէկ թէեւ գոց էր Սակարանը, բայց Սակարանէն դուրս օսմ. Միացեալը 94 ղշ. 16 փարա և երկաթուղին 123.75 կ'արժէ կ'ըսէին։

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Վարժ գրասարի մը պէտք կայ, դիմել «Մանզումէ»ի Գրասենեակին։

«ՄԱՆՉՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 166

Վայրենիներու Նահապետը

ՎԷՊ

ՖԱՄՊՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՆԵՑԱՓՈՅՑԸ

4

Բէքքառիները

Իրենց հաստատութեան նրբութեանը հակառակ, Բէքքառիները չէին զգացած Տօն Միկէլի մերձեցումը, որ նախախնամութեան շնորհիւ, թափանցած էր անտառին մէջ։

Մեքսիկացին առքը հոն դրաւ հառաչ մը արձակելով, պահ մը շոյեց իր ձին, ու ձեռքի մէկ շարժումով քակեց անոր ասպազէնները։

Ազնիւ կենդանին վարժուած իր տիրոջ զգացումներուն, կը շարժէր իր գլուխը ուրախութեամբ և կը նայէր անոր պիշպիշ։

Տօն Միկէլ չը կրցաւ հառաչ մը զսպել, արցունք մը ինկաւ այտերուն վրայ, և սակայն այն վայրկենին երբ սոսկալի անձնուիրութիւն մը ի գործ պիտի դնէր, վարանեցաւ։

Իր հաւատարիմ կենդանիէն, բաժնուիլ մըն էր որ պիտի զատուէր, բայց մարդու մը կեանքը կար մէջտեղ։ Մեքսիկացին սրտին խորէն վանեց այս զգացումները ու որոշումը տուաւ։ Ձուան մը անցուց իր ձիուն վիզին, և հակառակ իր յամառ դիմադրութեան, ստիպեց զայն յառաջանալ մինչև հոն ուր Բէքքառիները ժողվուած էին։

Երբ հոն հասաւ Տօն Միկէլ կանգ առաւ, երկրորդ վարանում մը ունեցաւ, յետոյ ասեղ (դաշ) մը վառելով, խոթեց ձիուն ականջին մէջ, միևնոյն ատեն զայն շոյելով։

Ազդեցութիւնը սաստիկ և աչարկու եղաւ։ Ձին վշտի աղաղակ մը արձակեց, և խենթեցած այրուածքէն՝ առաջ նետուեցաւ և խոյացաւ դէպի ցանցատուտը, ի զուր փորձելով փրկել ինքզինքը այս աքեթէն որ կը համնէր աւ իր ականջին մէջ, սոսկալի ցաւ մը պատճառելով իրեն։

Տօն Միկէլ միւս կողմը նետուած էր ուժգնապէս, և անձկանօք կը դիտէր, սպասելով այն սոսկալի արդիւնքին որ պիտի երևան գար իր՝ անծանօթ մարդը ազատելու համար ձեռք առած փորձէն։

Ի տես, այն ձիին որ երեւցաւ յանկարծ իրենց մէջտեղը, Բէքքառիները սաստիկ կերպով յուզուեցան, խումբ մը կազմեցին և գլխահակ ձիուն վրայ խոյացան, առանց խորհելու մարդուն վրայ։

Կենդանին, այս կատաղի կենդանիներուն պատճառած սոսկումէն սարսափահար, նետի մը արագութիւնով կը ծիկը դրաւ, իր անցքին վրայ երեւցող ամէն խոչընդոտ առաթուր ընելով, և Բէքքառիներէն հալածուելով։

Մարդը ազատուած էր։

Բայց ի՛նչ գինով։

Տօն Միկէլը վշտի հառաչ մը արձակեց և մտաւ ցանցառուտին մէջ։

Անծանօթը արդէն իջած էր ծառէն ուր ապաստանարան մը գտած էր, բայց իր զգացած յուզումը ա՛յնքան սաստիկ էր որ վար իջածին պէս գամուած մնաց գետնին վրայ գրեթէ բանականութիւնը կորսնցուցած։

—Կամաց կամաց ըսաւ Տօն Միկէլ, փութանք, որովհետև ժամանակը թանկագին է Բէքքառիները հիմա ուր է նէ կուգան դարձեալ և ինչ ընելիքնիս չենք գիտնար։

—Շիտակ է, մրմռաց անծանօթը խռով ձայնով մը և սոսկումի ակնարկ մը նետելով չորս դին, մեկնինք, ըսաւ։

Ու ջանք մը ընելով նորէն հրացանը առաւ և ոտքի ելաւ։ Տօն Միկէլ նախըզգացումով մը զայն քննածին պէս, ատելութիւն և անձնուիրութեան զգացում մը ունեցաւ։

Ամէն տեսակ մարդիկ պարունակող այս սահմաններուն մէջ վարած կեանքովը թէև Տօն Միկէլ շատ տեսակ կերպարանքներ տեսած էր, սակայն երբէք մինչև ցարդ չէր հանդիպած մէկու մը, որ սաստիկ երևոյթ մը ունեցած ըլլար. Սակայն և այնպէս առանց երկար բարակ խորհելու, ստիպեց մարդուն որ հետևի։

Այս վերջինը հրաւէրը կրկնել չի տուաւ, արդէն փութկոտութիւն կը ցուցնէր հեռանալու համար այս տեղէն, ուր մահուան այնքան մօտ վիճակի մը մէջ գտնուած էր։

Մեքսիկացին ձեռք առած ճամբուն ուղղութիւնովը, երկու մարդիկը անմիջապէս դուրս ելան անտառներէն և հազիւ ժամ մը ետք հասան Տէլ Նորթի եզերքը։

Իրենց վազքը ա՛յնքան արագ և իրենց զգուշութիւնը ա՛յնքան մեծ եղած էր որ, ճամբուն տևողութեանը մէջ ո և է խօսք չի փոխանակեցին իրարու հետ, վախնալով որ Բէքքառիները իրենց ձայնը առնելով վրանին չի յարձակին։

Բարեբաղդաբար, առանց բան մը պատահելու մինչև հոն հասած էին։ Տօն Միկէլ որ իր ձիուն ասպազէնները կը կրէր, գետնին վրայ նետեց զանոնք և ակնարկ մը նետեց չուրջը՝ գտնելու համար մէկը որ կարենար օգնել իրեն գետէն անցնելու պահուն։ Իր այս յոյսը խրականացաւ։ Ճիշդ այն վայրկենին երբ գետին եզերքը հասած էին, մէկը կը պատրաստուէր արդէն անցնիլ գետէն իր ջորիներու խումբովը։ Այս մարդը Մեքսիկացիներուն յատուկ եղող վեհանձնութեամբ, զիրենք առաջնորդեց Բազօ, ուրկէց կէս ժամ ետք այս երկուքը արդէն ապահով կը զգային ինքզինքնին գիւղին մէջ։

Տօն Միկէլ, նուէր մը տալով այդ մարդուն՝ անոր ըրած ծառայութեանը համար իր ձիուն ասպազէնները նորէն ձեռք առաւ և քայլ մը առաւ հեռանալու համար։

Անծանօթը կեցուց զայն

—Հիմա, պիտի բաժնուինք բարեկամ ըսաւ, որոշ ձայներով, բաժնուելէ առաջ թողէք որ իմ խորունկ երախտագիտութիւնս յայտնեմ ձեր վեհանձնութեան և ազնուութեան համար, որով ձեր կեանքը վտանգի տակ դնելով իմս ազատեցիք։

(Շարունակելի)

ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ

Կը դարմանէ նորագոյն մեթոտով, ակռայի պէս պէս հիւանդութիւնները։ Ակռայ կը լեցնէ զանազան տեսակ մետաղներով՝ ինչպէս ոսկի, պլաթին։ Կը շինէ արհեստական ակռաներ, տակուն, ձևաւոր և իւրաքանչիւրին ճաշակին յարմար։

Իր դարմանատունը հաստատած է Մագրիգիւղի մէջ, Պօսթան փողոց թիւ 1, ուր կ'ընդունի հինգշաբթի օրերը միայն։

Երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ, ըստ առաջնոյն, Գատըգիւղ, իր բնակավայրը կ'ընդունի Եէնի-Չէշմէ փողոց թիւ 2 (Մէօհիւրտարի պահակատան փողոցին ուղղութեամբ)։ Ջոռեքշաբթի օրերը ձրի։

Գիներ միշտ դիւրամատչելի կը մնան 13—20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԷՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150.030.616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (միևնոյն պայման. ըը կենսական ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԴԱՐԻ ԺԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԴԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ ևն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տևողութեանը ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԷՄ-ԳԱԼՖԱՃԵԱՆ

Պոլիս Դաբբղնօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՆԻՔՕԼԱՔԻ ԲԱՔԱՏՕՐՈՒԼՈՍԻՆ

ԽԱԼԻՍ ՁԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԸ

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին իմթիյազը մախսուսընը հաիզ էրգանըմըզ վէ սիւզիւլմիշ զէյթուն եաղը վէ խալիս սապօն ֆապրիգասը

Սթանպօլտա եաղ իսկէլէսինտէ 29 նումէրօլը մաղազա

Մամուլաթը Օսմանիյէ նամըյլա մէվգիի ֆիրուխթա վազ վէ ուսուլը ֆէննէ մուվաֆըգ սուրէթտէ թագթիր վէ իմալ խըլընմըշ օլան զէյթուն եաղը վէ սապօնլարըմըզըան էհալիի միւթէպէրէ վէ միւհթէրէմէ միւշթէրիլէրիմիզ նեզտինտէ գազանմըշ օլտուղըմըզ իհթիպար վէ հիւսնի թէվէճճիւհին պիր գաթ տահա թէզյիտի զըմնընտա մէտարիֆաթը քիւլլիյէ իխթիյարըյլա էմթաի մէզքիւրէի սօն տէրէճէտէ վէ մուգթէզիյաթը ֆէննիյէ տաիրէսինտէ իմալ իթմէք ֆիքրիյլէ պու տէֆա Եվրոպատան միւճէտտէտէն վէ եէնի սիսթէմտէ մաքինալար ճէլպ իթտիրտիմ. պու վէճհլէ ֆէվգելատէ օլարագ իսթիհսալ վէ իմալ իտիլէն խալիս զէյթուն եաղլարըմ իմթիյազ ալէամէթինի հավի վէ մէօհրը գաթիյէմ իլէ մէմհուր չինքօլար վէ պիր գըյյէտէն օն գըյյէյէ թէնէքէլէր տէրունինտէ քիւճիւքլի գայէթ 8 ղըյյէտէն վէ քէզալիք համամ վէ էլ էրգանըմըզ վէ չամաշըր մախսուս սաֆի զէյթուն եաղընտան մամուլ սապօնլարըմ տախի մէզքիւր մաղազամըզտա վէ չէհրիմիզին պէօյիւք պագգալ տիւքքեանլարընտա ֆիրուխթ իտիլմէքտէ տիր։ Էմթաի մէզքիւրէ, սաիրլէրի իլէ մուգայէսէ պույուրուլուր իսէ սարֆիյաթթա նըսֆ նիսպէթինտէքի մէնֆաաթըն հուսուլի թէզահիւր իտէր. Թէճրիւպէսի իսէ մագազամըզտան պիր չիշէ վէ պիր բաքէթ զէյթուն եաղը վէ սապօն էխթիյար վէ իսթիմալ վէ ֆենննէն թագթիր վէ մուայենէսիյլէ թէհագգուգ իտէպիլիր, ֆէննէ թաթպիգէն գաթիյմուայենէ աքսինի իսպաթ իտէն զէվաթա տախի 100 լիրա իքրամիյէ վէրիլէճէքի տըգ ու իլան օլունուր։ 48—30

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօյիւս նէզլէլէրիյլէ միզաճ, էօքսիւրիւքլէր վէ նէֆէս տարլըղընա գարշը վէ եէնի պաշլամըշ վէրէմին թէտավիսինտէ թէէսիրաթը չիֆապախշասը հասէպիյլէ մէմլէքէթիմիզ սէրաթէտան աթըպպայի հազըգէսինին էքսէրիյա թագտիր վէ թավսիյէնի վէ մէձլիսը թըպպիյէ վէ Սըհհիյէի ումումիյէնին թաստիգինի իհրազ էյլէմիշ տիր։

Ումում տէբօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։ Թաշրատան սիփարիշ վուգուընտա եէնի Ճամիի չերիֆ մէրտիվէնլէրի գարշուսընտա Փեապլմ պէյին էճզա տէբօսընտա միւրաճաաթ օլունմալը տըր 3—80

Տէր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՔԱՍԷՐԵԱՆ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՑԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՀԵՐՃԱՅԻ HEROJAI XEPTZAI

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ
ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանաւ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ դաւազաններ։

ԳԱՑՄՈՒՆՔ

Հարիւրին 20 կանխիկ, Ամսականին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ փոխուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին, իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով ետ կ'առնուին։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԷՆՆԱ 1860ԻՆ

Գալաթա Հայտիպօղլու խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան Օրինակ մը. — 35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի առնէ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի առնեն 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒՐԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնը այդ գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իր ստորագրութեամբ։

ՌՈՏՈԼ
RHODOL
ՎԱՐԴԱԽԻՒՍ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ

Ռոտոլը բուսական է. վարդէ և անոր պէս առողջարար նիւթերէ բաղկացած է, և այնքան քաղցրաբոյր է և ախորժելի համ ունի որ տղաք իսկ ուրախութեամբ կը գործածեն։ Վաւերացած է Առողջապահական ժողովին կողմէ և նշանաւոր բժիշկներ կը գործածեն զայն սասանքի և աղիքներու խանգարման արդիւնք պնդութեան, արիւնեռութեան և ասոնց նման հիւանդութիւններու դէմ։ Հնարիչ՝ Ուն Գաբան Աղէպլէր Ճամբէսի, Միւրիւվէթ դեղարանին տէր Եարկի Աբոսդալիմէս։ Գին 5 ղր.։ Կը գտնուի բոլոր մեծ դեղարաններու մէջ։ 30—4

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Չէօփէ դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմաց Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Չէշմէին դիմաց։ Կիրակի օրեր ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՓԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻՋԱՅԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Միրքէճիատէ քեաին (էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի խըզմէթ վէ տըգգաթտան վէ փիզար օլընան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էվսաֆիյէթինտէն տոլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիւքէրլէրինէ նիւմունէի իմթիյազ օլմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տըգգաթ վէ իխթիմամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրտէ տաըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտըն պաշլըճասը տըր. ամմէնին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը րէսմիյէնին տախի մուստամագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսաթըն պէքլէնիլէն չու վըրուտաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթքեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլէճիւմլէ զուէֆայի խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իթտիրմէք վէ մուայէնէթը լազըմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իֆա իտիլմէ մէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտաքեարըգլար նազարը տըգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթտան զիյատէ ճէմիյէթի պէշէրիյէ խըզմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթփէրվէրի իւզրէ թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը տէրհալ թայէյին իտէր. իշթէ չու թաատտ օլընան հիմէմաթը մաարուֆէսինտէն նաշի տիր քի պու էճզախանէ թարիֆը թէրագգըտա գաթի տէրէճէ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէյի իհրազ էյլէմիշ վէ պու խիւզտէն տէ էրպապը միւրաճաաթըն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըպպանըն տախի խուսնու տիսինի ճէլպ էյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէլ վէ էմրազա քէտար իսթիսալ թէմ էյլէմիշ մէչահիրը աթըպպա պէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազըր պուլունտուգլարը կիպի գիւճիւք ու քիւնտէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տըր. էճզախանէտէ պուլընան ալէթ վէ էտէվաթը ֆէննիյէնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ նէզէտէն ախէր իմիշ չայան օլան (Թահլիլ) իսէ ճարի տը. հիւքիւմէթ Սէնիյէ, Եվրոպատա տահա էվէլ Թահլիլ իթմիրիլտիքտէն սօնրա իլաճ տէֆա օլարագ քիմիաքեար մուայէնէսինտէն պիլէ Սօֆթա Ատեա Հիւսէյին պէյին հէրէ իզթիրար վէ քիֆայէթինէ թէւտի իթմիշ տիր. մուայէնէյի ֆէնիյէ թահլիլաթ իզթիսարը պուրատա նատիր մալում իսէ, էվրոպատա տա եօք տէրէճէ մոտայէ տըր, մուայէնէյի ալէ ֆէննի մուսաթթահը թահլիլ ի եէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իխթիմամ էճզախանէտէն ալտըգտանըն աթըպպանըն վէ պուրատա պուլընան մուայէնէխանէ հէյէթի իճրա օլունան թահլիլ կէօրիւլմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատտէնին նէզաթի հէր նէվ մէվատտ տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահլիլ վէ իճրա իթմէքտէ տիր։ 8—8

ՊԱՅԳԱՆ
ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԳՈՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ՄԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլունան էօմիւր սիկօրթաս պէտէլի ֆրգ.		19,534,276
» » հաեաթ » » »		460,267,203
» » » » իրտատ »		1,438,965

Եէլտըր իւզէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրաիթ իլէ սիկօրթա աղտ իտէր

Եանկըն էշյա հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկօրթա աղտ իտէր։ Նաքլիյաթ եօլլարընտա խըրսըզլըք իլէ էվրագը նագտիյէ վէ վաղըր սիկօրթասը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 13%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը (Տէրսաատէթտէ Լօնտրատա Օտեսատա) — Գրէտի Լիոնէ, Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Պանգ Նասիոնալ Պրիւկար։

Թաշրալար իչիւն միւտաաթ վէ միւթէֆէրրիգ քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյօր — Թիւրքիյա իչիւն ումում աճէնթի ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա. Քարաքեօյ խան. Պանգ Օթթոման գարշուսընտա

ՈՒԷՍԹԷՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON

ՓԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱ
1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԳՕՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Թէտիյէ օլունան զիյանլարըն մէպլաղը	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ աքչէ վէ համըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Թէամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թիւրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒՐԻԱՆ
Իսթանպօլ, Սուլթան Համամ, Գօթէրճը օղլու խան Ն. 43։

Թաշրալարտա իւկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻԽԹԱՐ. — Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումփանիյալարըն սէրմայէսի համըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրնին 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բօլիչալարընը թէրճիհ իթմէյէ էն պէօյիւք թէմինաթ տըր։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅՖԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
THE SINGER MANIFACTURING Co.

THE SINGER MANFG. CO. TRADE MARK

ՍԻՆԿԷՐի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվէյի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Չարշը գոյու թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՕՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ ՁՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տանը։ Կեղծիքներէն զգուշանալու համար վերի նշին նմանութիւնը ընելու է։